

Litvinov preds. svetu DN

Mesečna naročnina
20 Din, za inozem-
stvo 35 Din. Ured-
ništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ul. 23.
Tel.: 2566, int. 3069

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
Telefon 3855. - Ček.
račun: Ljubljana
št. 14.614. Oglasi po
ceniku. Pri večkrat-
nih objavah popust

Današnja številka vsebuje:

Češkoslovaške volitve
Za tesnejše kulturne stike
med Ljubljano in Mari-
borom
Turneja UPZ po Bolgariji
Bolgarski pevci v Ljubljani
Izročitev diplome častnega
meščanstva banu
Nad našo zemljo

Št. 30

Izhaja dnevno razen ponedeljka
in dneva po prazniku

V Ljubljani v sredo, dne 22. maja 1935

Rokopisov ne vračamo

Leto I

Češkoslovaške volitve

Dva rezultata nedeljskih volitev na Češkoslovaškem sta zlasti očitna in obenem posebno pomembna. Na češkoslovaški strani so vladne koalicije trdno ohranile svojo pozicijo in mestoma celo povečale število zanje oddanih glasov. Na nemški strani pa je Henleinova nemška sudetska stranka po vrsti porazila vse nemške stranke in se uveljavila ne le kot najmočnejša nemška stranka, temveč celo kot najmočnejša stranka v republiki.

Uspeh vladnih koalicijskih strank treba višje oceniti, kakor pa je razviden le iz suhih volilnih števil. Kajti pozabiti se ne sme, da so bile zadnje parlamentarne volitve na Češkoslovaškem pred šestimi leti, ko je bila še visoka konjunktura, dočim so bile nedeljske volitve v dobi, ko je dolgotrajna kriza vse gospodarske razmere silno poslabšala, da so imele že zaradi tega vse opozicijske stranke mnogo lažje stališče. Če te kljub temu niso mogle znatneje okrepiti svoje pozicije, potem je to jasen dokaz, da velika večina češkoslovaškega naroda odločno odobrava sedanjo državno politiko vladne koalicije in da bo zato ostala smer češkoslovaške politike neizpremenjena.

Pa še eno dejstvo povečuje pomen vladnega bloka. Običajno nimajo koalicije za gros volilcev posebne privlačnosti, ker pomeni pač vsaka koalicija kompromis, ki ne morejo navdušiti volilca. Vladna koalicija, v kateri so bili čisto desni agrarci ter levi socialni demokrati, kulturno-bojni narodni socialisti in katoliška ljudska stranka, pa je morala skleniti še zlasti velike kompromise, ki pač niso mogli dvigniti njene popularnosti. Če se je češkoslovaški volilec kljub temu izrekel za to koalicijo, potem to ne dokazuje le njegove visoke politične zrelosti, temveč tudi sposobnost vladnih strank, ker so volilca prepričale, da je njih demokratična politika danes edino mogoča politika na Češkoslovaškem.

Na zunaj je Henleinov uspeh sicer večji in more se govoriti o njegovem naravnost senzacionalnem uspehu. Na prvi naskok je prejel ponekod do 80 odstotkov vseh nemških glasov in pritegnil k sebi tako desničarske kroge kot tudi komunistične. A baš v tem senzacionalnem uspehu je morda tudi slabost njegove zmage, kajti mnogo težje bo to zmago obdržati, kakor pa jo je bilo priboriti. Vidi se, da ta zmaga ni toliko uspeh samega Henleina in njegovega dosti nejasnega programa, kakor pa je odločila bližina Hitlerjeve Nemčije. Henlein sam je sicer večkrat izjavil, da se ne identifikira s Hitlerjevim narodnim socializmom in tudi takoj po volitvah je postal predsedniku Masaryku udanostno brzojavko, v kateri naglašja, da ostane zvest češkoslovaški ustavi, toda zlasti legije njegovih mladih volilcev so razumele njegov nastop drugače in brez Hitlerjevega narodnega socializma bi ostal Henlein v manjšini in njegov naskok proti nemškim strankam bi bil odbit na vsej črti. Je pač danes tako, da preživlja nemški narod, zlasti oni izven rajhovskih mej, svojo narodno socialistično bolezen in da od nje ne bo odnehal, dokler je ne preživi popolnoma. To tem manj, ker je kriza v silno industrializiranim nemškem ozemlju ostrejša ko v češkoslovaškem in so zato sudetski Nemci tem bolj pripravljeni na sprejem radikalnih gesel, ki done onstran meje.

Zmaga Henleina nalaga vladni koaliciji nove naloge in čeprav je češkoslovaški volilec sankcioniral njeno demokratično politiko, bo vendar morala to revidirati v tem smislu, da ne bo mogel postati demokratizem ugodno sredstvo za propagando iz tujine zanesenih idej. Čvrsta politika vladne koalicije mora doseči, da Henleino-ve izjave ne bodo le lepa fraza, temveč pravi izraz njegove bodoče politike. Potem pa bo tudi takoj padlo število onih bolj slučajnih pristašev, ki so odločili v nedeljo Henleinovo zmago.

V češkoslovaškem taboru so nedeljske volitve dale še par manjših, a pomembnih rezultatov. V prvi vrsti treba omeniti uspeh malih gospodarstvenikov. Je to uspeh srednjega stanu, ki je v nedeljo protestiral proti gospodarski politiki, ki je

*Драматична драма, добре
успех в Дина Лубляна!*

*Нашимъ прагъ и цѣлимъ
нашъ народъ Восъ най-много
прегрѣхъ въ своята ерѣда,
камо съвѣи на нови славянски
ици на Балкана, камо съве-
щи пивотери, както и отиваетъ
за подгласне на всички възможни
жертви предъ олтара на
Великото Словенско чело.
Здравейте! Ура!*

Pozdravljeni, braje Bolgari, v beli Ljubljani!

Po volitvah v ČSR

Razdelitev mandatov

Henleinova fronta bo imela 44 poslancev

Češki agrarci so najmočnejši

Praga, 21. maja. ČTK poroča: Kakor se do-
znava bodo v bodočem parlamentu imele po-
samezne stranke naslednje število mandatov:

Češkoslovaške stranke so dobile 195 poslancev, od tega agrarci 45, socialni demokrati 38, narodni socialisti 28, narodna stranka 22, Hlinkov blok 22, obrtniška stranka 17, združeni nacionalisti 17, fašisti 6.

Nemške stranke so dobile 65 poslancev, med njimi Henlein 44, socialni demokrati 11, krščanski socialisti 6, agrarci 5.

Madjarsko-nemški blok je dobil 9 mandatov, prav toliko kakor leta 1929.

Henleinova stranka sestoji iz bivših nacionalnih socialistov in nemških nacionalistov, ki so imeli vsega skupaj doslej 16 mandatov. Obe stranki sta bili leta 1933 razpuščeni. Izgube ostalih nemških strank so obšulne; tako je nemška socialno-demokratska stranka izgubila 10 mandatov, kmetska zveza 7, nemška krščansko-socialna stranka 8. Samo narodna stranka sudetskih Nemcev je pridobila 3 mandate.

Med češkimi strankami so agrarci izgubili en mandat, socialni demokrati 1, narodni socialisti štiri, katoliška narodna stranka 3 in nacionalna združena stranka 1. Češkoslovaška obrtniška stranka je pridobila 5 mandatov, fašisti pa 6.

na eni strani favorizirala industrijo, na drugi strani pa stalno ustrezala socialističnim strankam. Samo dobro za razvoj čsl. gospodarstva bo, če bo stranka g. Najmana vstopila v vladno koalicijo in uveljavila v njej zahteve srednjih stanov.

Ni se pa izkazala Kramář-Štrubničeva koalicija: V Pragi sami je sicer napredovala in se uveljavila kot najmočnejša praška stranka, toda na deželi so ji pobrali manj

Razdelitev mandatov v prejšnjem parlamentu

V prejšnjem čsl. parlamentu in senatu, ki sta bila izvoljena 27. oktobra 1929, torej pred šestimi leti, so bili poslanski in senatorski mandati razdeljeni na posamezne stranke tako-le:

	Parlament	Senat
Agrarci	46	24
Soc. demokrati	40	20
Nar. socialisti (Beneš)	33	16
Komunisti	28	15
Češka ljud. str.	25	13
Nemška soc. dem. str.	21	11
Slovaška ljud. str.	19	9
Nemški poljedelci	16	9
Nacionalni demokrati	15	8
Nemška ljud. str.	14	8
Češka obrtna str.	12	6
Madjarske stranke	9	6
Nemški nac. socialisti	8	4
Nemška nac. str.	7	—
Poljaki in judi	4	—
Nacionalna liga	3	1

Volitve v senat

Berlin, 21. maja. DNB poroča iz Prage: Volitve v senat so dale sorazmerno iste rezultate

kakor volitve v parlament. Volili so vsega skupaj 150 senatorjev.

Dejstvo je, da je Henleinova stranka sudetskih Nemcev postala največja nemška stranka na Češkoslovaškem.

Nemci o uspehu Henleina

Berlin, 21. maja. DNB poroča: Nemški listi priobčujejo komentarje o včerajšnjih volitvah na Češkoslovaškem in o uspehu fronte sudetskih Nemcev. »Berliner Börsenzeitung« pravi, da je Henleinova organizacija v bistvu nadaljevanje svojčas razpuščene nemške nacionalno-socialistične stranke na Češkoslovaškem. List pravi dalje, da nimajo odločilni krogi v Pragi nobenega povoda, da bi bili zaradi tega uspeha vznemirjeni. Fronta sudetskih Nemcev je sedaj postala najmočnejša stranka nemške manjšine na Češkoslovaškem. Po mnenju lista bo ta organizacija vedno pripravljena na politiko sporazuma in sodelovanja. »Angriff« piše o isti stvari in smatra, da se vodja nemške sudetske fronte Henlein zdaj nahaja pred težkimi nalaganji. Od njega pričakujejo, da bo zdaj pokazal zmisel za realizem. Katoliška »Germania« ugotavlja, da je fronta sudetskih Nemcev prevzela vodilno vlogo v nemški manjšini na Češkoslovaškem in da se njeno delo temeljito razlikuje od taktike starih strank.

Sporazum med ČSR in Vatikanom

Iz Prage nam poročajo:

Pred nekaj dnevi je bil v Rimu podpisan sporazum med češkoslovaško republiko in Vatikanom o izvedbi modusa vivendi, radi katerega so se razgovori vršili polnih sedem let. Vatikan je končno sprejel zahteve češkoslovaške vlade in je pokazal veliko razumevanja za ureditev cerkveno-političnih vprašanj. Sporazum z Vatikanom predstavlja prav lep uspeh češkoslovaške vlade. Velikega pomena pa je zlasti dejstvo, da je do tega sporazuma prišlo prav sedaj. Vatikan je s tem dokazal, da spoštuje češkoslovaško državno suverenost in da se je iznebil družine vseh onih destruktivnih elementov, ki so doma in v tujini rovarili proti sporazumu in ki so si kvečjemu želeli, da bi se sporazum sklenil v škodo češkoslovaški državi.

Vatikan se je zdaj sporazumel s češkoslovaško vlado predvsem glede ureditve meja posameznih škofij. Področja škofij se bodo določila v soglasju z državnimi mejami češkoslovaške republike, tako da bodo vse škofije podrejene domačim nadškofijam v Pragi, Olomucu in slovaški nadškofiji, ki bo ustanovljena v Nitri ali Bratislavi. Tako bo odsej popolnoma izključen vsak pritisk in vpliv od zunaj. V posebni meri velja to za Slovaško in Slezijo. Ko bo ustanovljena posebna slovaška nadškofija, se bo rešilo tudi vprašanje določitve notranjih meja slovaških škofij. To pa pomenja spet nov poraz vseh revizionističnih nakan sosedov češkoslovaške republike in vseh sovražnikov države doma in v tujini, ker so zdaj meje Češkoslovaške uradno priznane tudi od Vatikana.

Italijansko-albanska pogajanja prekinjena

Pariz, 21. maja r. Med Italijo in Albanijo so se že skoro pol leta vodila pogajanja o novem italijanskem posojilu. Po poročilih iz Tirane pa so se zdaj ta pogajanja naenkrat razbila. Tiranska vlada ni mogla pristati na italijanske predloge glede novega posojila, ker so bili zanj popolnoma nesprejemljivi. V obliki, kakor jih je predlagala Italija, bi pomenili dejansko konec albanske neodvisnosti in bi Albanijo postavili pod ekonomsko, finančno in vojaško kontrolo Italije. Na to pa albanska vlada ni mogla pristati. Nezaдовoljstvo albanskih krogov proti italijanski politiki je postalo zdaj še večje. Govori se že tudi o novih protitalijanskih manifestacijah v vseh krogih prebivalstva. Teh vesti pa zaenkrat še ni mogoče kontrolirati.

Vremenska napoved

Dunajska vremenska napoved za sredo: Temperatura bo narasla, možnost padavin, posebno na vzhodu.

pa je samo znova dokazal, da zaostale pokrajine niso dosegale za demokracijo.

Tako so nedeljske volitve dokazale, da je vladna koalicija kljub krizi preizkušeno prestala in da zato ostane tudi češkoslovaška notranja ko zunanja politika neizpremenjena. Kljub vsej zmagi se bo moral sprijazniti s tem dejstvom tudi Henlein in to je najpomembnejši rezultat nedeljskih volitev.

Za tesnejše kulturne stike med Ljubliano in Mariborom

Osredotočenje velikega dela tvorno-umetniških sil v enem ali več kulturnih središčih je v našem času eden izmed najbolj tipičnih pojavov napredujoče civilizacije. Med tem ko je pa na priliko za nemško kulturo značilna še sorazmerno dokaj širša razdrobljenost teh sil med več mest, nam služi na drugi strani Pariz kot najlepši vzgled za skoraj absolutno duhovno vodstvo, ki ga dejansko med francoskim narodom izvaja. Seveda izstopa ta problem se toliko jasneje pri manjših narodih in tako vidimo tudi pri nas, da predstavlja Ljubljana kot središče vsega našega kulturnega življenja med ostalimi slovenskimi mesti povsem svojevrsten pojav. Ta vloga ji kajpada v veliki meri pripada že zaradi njene številčne velikosti, ki je za razmere našega malega naroda vendarle še dovolj visoka. Kajti čim večji in zlasti še čim gospodarsko močnejši je posamezni človeški kolektiv, tem lažje uspeva v njem znanost in umetnost, ki je v svojem bistvu prav za prav nazvišji in najčistejši izvleček kulture same. Kakor vsak biološki, tako mora namreč tudi vsak drug organizem imeti za svojo brst in rast pripravna tla in morejo zato biti za njegov razvoj dani pravi pogoji. In takih pogojev, dasi ne vprav v najvišji meri, ima med vsemi slovenskimi mesti še največ Ljubljana. Časopisje, literarni obzorniki, knjižne založbe, stalna predavanja, pogosti koncerti, likovne razstave, gledališče, zlasti pa še slovenska univerza kot naša najvišja znanstvena institucija, vse to so sredstva, ki vsako zase v neki meri pospešujejo rast naše kulture.

Kljub vodilni vlogi naše prestolice, pa nikakor ne smemo prezreti dejstva, da se kulturno življenje v neki meri še dokaj živahno razvija tudi v ostalih naših mestih, tako v Celju, Kranju, Ptuj, zlasti pa še v naši obdravski metropoli, v Mariboru. Maribor, o katerem se je še pred vojno zdelo, da se bo vključil izredno požrtvovalnemu trudu nekaterih idealistov sčasoma vendarle udal silnemu germanizatoričnemu pritisku burševskega nemštva, se je po osvoboditvi mahoma kar prerobil. Nove razmere so mu dovedle svežega zraka in novih sil, in tako vidimo danes po sedemnajstih letih narodne države, da nam ob severni meji rase novo kulturno središče, ki se prav dobro zaveda svoje važne naloge.

Razlika v mišljenju in duhovni strukturi slovenskega človeka preho Save, pa tudi oddaljenost Ljubljane od našega skrajnega severa, je namreč tako velika, da je njen kulturni vpliv — kar priznajmo — v teh krajih zelo minimalen. Zato je tudi naloga duhovnega vodstva našega severa, ki ga danes predstavlja Maribor, da prevzame eno izmed najvažnejših vitalnih vprašanj našega naroda. Znano je namreč, da je ob naši severni meji vpliv sosednjega nemštva še danes zelo močan, in da bo treba še časa in temeljitega dela, dokler ga ne bomo popolnoma eliminirali. Vsekakor pa se pomembnosti tega problema še danes prav ne zavedamo.

Pri tem novem položaju, ki ga Maribor zavzema, pa se sam od sebe poraja zopet nov problem, problem tesnejšega kulturnega sodelovanja obeh centrov. Kajti Ljubljana ima kot središče slovenstva in žarišče naše kulture do ostalih naših mest in podeželja vsekakor neke dolžnosti, ki se jih pa prav za prav ne zaveda popolnoma. Te dolžnosti sicer do neke meje še izvršuje, toda dočim je povezanost ostalih mest (celo Celja!) z Ljubljano še vendar dokaj trdna, moramo reči, da so stiki med Mariborom in Ljubljano zelo, zelo rahli, tako da je slednji navezan skoraj na izključno lastno življensko silo. Bilo je sicer že nekaj poskusov, da bi se te medsebojne vezi čvrsteje utrdile, a so kaj kmalu zamrli, ter je sedaj vse »sodelovanje« reducirano na nekaj razstav in koncertov. Kaj je prav za prav vzrok tej odtujenosti, ne vemo. Ali je to zgolj komodnost, ali pa tisto tipično slovensko čagovstvo in »bo že kakor« stališče, ki nam je odjedlo že toliko naše zemlje in izpilo že toliko naše krvi? Mnenje, da bi namreč bile tesnejšemu zblizanju obeh centrov na potu diferenciacije kakršnegakoli že značaja, odpade samo po sebi.

In vendar bi bilo tako sodelovanje med Mariborom tako zelo potrebno in koristno. Koliko iniciativnosti in impulza bi samo lahko vneslo v vse naše kulturno življenje! Na eni strani bi poživilo v Mariboru vse tiste konstruktivne sile, ki morda za svoj razvoj ne najdejo še dovolj — poleg materialnih — niti moralne podpore. Saj tudi ni mogoče zahtevati od mesta, da bi pri svojih 35.000 prebivalcih, ko mu manjka večina tistih kulturnih institucij, ki so za zdravo, živahno in polnovredno kulturno udejstvovanje potrebne, moglo iz lastne sile nuditi dovolj sredstev za uresničenje tako važne in težavne naloge. Na drugi

Abesinsko vprašanje je težka preizkušnja za Ženevo

Včerašnje seje

Ženeva, 21. maja. r. Na dnevnem redu zasedanja sveta Društva narodov, ki se je pričelo včeraj, je 25 točk, med njimi, kakor smo že poročali, tudi italijansko-abesinsko spor in vojna zaradi Gran-Chaca. Seje vodi sovjetski komisar za zunanje zadeve Maksim Litvinov, ki je s svojim nastopom napravil odlični vtis. Včeraj so razpravljali predvsem o gospodarskih in finančnih vprašanjih. Paragvajsko-bolivijski spor bo najbrž odgojen na september, ker so med tem južnoameriške države podvzelo posredovalno akcijo.

Spor z Abesinijo v ospredju

Včerašnji dan v Ženevi so v prvi vrsti karakterizirali razgovori g. Edena o italijansko-abesinskem sporu. Abesinija zahteva, da svet DN prouči ves spor z Italijo. Italija pa misli, da je potrebno razčistiti samo incident pri Uadualu. Anglija in Francija skušata najti srednjo pot, tako da ne bi preveč trpel ugled ženevske institucije, a bi se tudi Italija ne mogla pritoževati.

Stališče Anglije in Francije

v italijansko-abesinskem sporu označajo v teh krogih tako-le:

Velika Britanija in Francija sta nedavno, posebej pa v Stresi, dali Italiji jasne dokaze vzajemnega pojmovanja evropske politike, ki ji je, kakor ji je bil, edini namen — utrditev miru. Ta politika je popolnoma v duhu in v tesni zvezi z Društvom narodov. Francija ni nikoli prikrivala, da ne bo ničesar storila, kar bi moglo oslabilo Društvo narodov, oziroma pakt Društva na-

Abesinija odpravlja zadnje ostanke suženjstva

London, 21. maja. W. List »Sunday Express« prinaša senzacionalno vest iz Addis Abebe, po kateri je abesinski cesar izdal dekret, s katerim odpravlja zadnje ostanke suženjstva v celem prostranem cesarstvu. Vest je z ozirom na tendenciozno pisanje italijanskih listov o milijonih sužnjeh v Abesiniji napravila v tukajšnjih krogih najboljši vtis. Abesinija je s tem ponovno dokazala, da hoče spontano in brez vmešavanja od zunaj odstraniti vsak najmanjši kamen spodtike glede pravice do svojega neoviranega, samostojnega državnega življenja.

Napoli, 21. maja. AA. Davi je odplul v vzhodno Afriko parnik z velikimi množinami vojnega materiala in 500 topničarji.

Presenečenje v Rimu

Rim, 21. maja. (pr.) V tukajšnjih krogih je vzbudila vest o ukinitvi zadnjih ostankov suženjstva v Abesiniji mučen odmev, ki se je pokazal v velikem presenečenju. Abesinija je s tem očitno prehitela Italijo v njeni želji po očrnenju Abesinije pred ženevskim forumom. Listi prinašajo obširne komentarje, v katerih slikajo dekret abesinskega cesarja kot prozoren ma-

Proslava 85 letnice nadškofa dr. A. B. Jegliča

Dne 29. maja dopolni prevzvišeni gospod dr. Anton Bonaventura Jeglič 85 let svojega življenja. Na pobudo društva »Jeglič« se je v Ljubljani osnoval odbor, v katerem sodelujejo po svojih zastopnikih, g. ban dravske banovine, g. ljubljanski mestni načelnik in g. ljubljanski škof, in ki je izdelal program, da se čim slovesneje prouči ta jubilej dolgoletnega slovenskega Pastirja. Spored proslave je sledeč:

27. maja: Predavanje v radiju v okviru nacionalne ure (19.30—20): Nadškof Jeglič in njegovo nacionalno delo (ravnatelj škof. pisarne J. Jagodic).

28. maja: Ob 14.30 odhod nadškofa iz Gornjega grada. Pot pelje skozi župnijo: Gozd, Stranje, Kamnik, Mengeš, Cernuče, Jezica. Povsod ga pozdravijo zastopniki oblasti, cerkve, šole s šolsko mladino, vsa društva in družbe z zastavami, godbe, pevski zbori in ljudstvo. Po vseh krajih, kjer se bo slavljena vozil, naj bodo postavljeni mlaji, hiše okrašene z državnimi zastavami ter cvetjem in zelenjem. Povsod ob tej poti slovesno zvonjenje in streljanje s topi. — Ob 17. prihod v Ljubljano. Slovesen sprejem: Špalir mladine vseh ljubljanskih šol in zavodov ter ljudstva po Miklošičevi cesti čez Marijin trg, Stritarjevo ulico do mestnega magistrata ozir. škofije. Pred magistratom pozdrav predsednika mesta Ljubljane. Pred škofijo pozdrav duhovščine z g. škofom na čelu. V stolnici blagoslov. —

strani bi pa tudi za Ljubljano samo pomnilo tako sodelovanje dokajšnje pridobitev in obogatitev. Saj vendar tudi mi sami nismo tako popolni, da bi mogli reči, da nam ni ničesar več treba.

Za vse to pa bi se seveda morali zainteresirati — in za to je že danes skrajni čas — merodajni krogi. Korak naprej je bil v tej smeri že v preteklih dneh storjen, ko sta se oba upravnika ljubljanskega in mariborskega gledališča, g. rav. Golja in g. dr. Brenčič, dogovorila za dvodnevno poskusno izmenično gostovanje dramskih ansamblov. Če bo to dalekosežno dejanje našlo v javnosti dovolj pravičnega razume-

rodov. Zato je tudi francoska diplomacija, prav tako kakor diplomacija Velike Britanije, v Ženevi, v Parizu, v Londonu in Rimu storila vse, da spravi v sklad upravičene interese Italije s spoštovanjem obveznosti do Društva narodov. Zdi se, da se tako francoska kot angleška diplomacija prav dobro zavedata, da je ugled ženevske institucije do zdaj že preveč trpel, da bi ga bilo mogoče brez večjih nevarnosti še naprej izpodjedati na ljubo prevelike občutljivosti le ali one države. Posredovanje v okviru DN ni vendar nič tako sramotnega, da bi ga ne prenesla država, ki ji je res do miru.

Ženeva se nahaja spet pred težko odločitvijo. V verigi preizkušenj, ki so se v zadnjem času vsule nanjo, je ta morda ena izmed najhujših, saj zadeva njeno bistvo samo, njeno mednarodno vrednost in njen ugled. Obenem z Ženevo pa je to težka preizkušnja tudi za velesile.

Drummond posreduje

Rim, 21. maja. AA. Snoci se je vrnil iz Londona britanski veleposlanik sir Eric Drummond. Takoj po prihodu se je obrnil na zunanje ministrstvo s prošnjo, da bi ga sprejel predsednik vlade Mussolini. Avdijenca pri Mussoliniju bo najbrž že danes. Doznava se, da je mnogo upanja, da bo italijanska vlada pristala na to, da prevzamejo zastopstvo Abesinije pri mirnem urejanju spora francoski in ameriški pravniki.

Laval pojde v Ženevo

Kakor se doznava, bo g. Laval po vsej pri- liki še danes opoldne odpotoval v Ženevo.

never brez dejanske vrednosti. Tako piše n. pr. »Giornale d'Italia«: »Manever je preračunan na efekt tik pred sestankom sveta DN. Toda jasno je, da ne more več ustvariti iluzij v Evropi. Dekret je kvečjemu najboljši dokument, ki potrjuje obstoj suženjstva. Pa tudi če verjamemo v dobro vero in najboljšo voljo abesinskega cesarja, ni mogoče nadejati se, da bo suženjstvo v Abesiniji na ta način odpravljeno. Oblast Addis-Abebe ne sega do periferije.«

Ob 20. slavnostna podoknica pred škofijskim dvorcem: Pelje združenih pevskih zborov, godba »Sloge«; v dvorani škof. dvorca čestitanje predstavnikov političnih, vojaških in cerkvenih oblasti, univerze, mesta ter društva »Jeglič« zase in za ostala društva, ki se vpišejo v knjigo. Podoknico in čestitanje prenaša radio. — Ob 21. v banski palači banket na čast slavljenca. — Po Sloveniji zagore kresovi.

29. maja: Ob 6.45 odhod jubilaranta iz Ljubljane na Brezje. Po vseh vaseh, kjer se bo vozil, isto kakor na poti v Ljubljano. Ob 7. prvi sprejem v St. Vidu nad Ljubljano: pozdrav prof. zbora in dijakov Zavoda sv. Stanislava, zastopnikov oblasti, cerkve, šole in ostalega občinstva. Drugi sprejem ob pol 8 v Kranju, tretji ob pol 9 na Brezjah. V romarski cerkvi maša jubilaranta. — Po Ave Mariji zvečer po vseh cerkvah ljubljanske škofije slovesno zvonjenje.

30. maja: Po vseh župnih in kuratnih cerkvah ljubljanske škofije slovesna služba božja z zahvalno pesmijo.

Vsa društva in vse organizacije vabimo, da sodelujejo pri proslavi, vabimo tudi vse okoliške organizacije, da se udeležijo sprejema in podoknice. Tisti pa, ki so preveč oddaljeni, bodo pokazali svoje sodelovanje s tem, da bodo 28. maja zvečer ob 20. uri zažgali po vsej Sloveniji veličastne kresove.

vanja in dovolj živahnega odziva, bi se tak- ka gostovanja za prihodnjo sezono stalno uvedla. To bi seveda bilo velikega pomena in je gg. upravnikom na tem dogovoru le čestitati. To gostovanje naj bi torej bil ne- kak uvod širšemu sodelovanju, saj bi se v slučaju uspeha gornjega poskusa slednje brez dvoma kmalu razširilo še na ostala polja. Za sedaj pa je na nas samih, da z polnim obiskom v obeh gledališčih poka- žemo, da smo pravilno razumeli potrebo, ki se je v našem kulturnem življenju že tako živo kazala in upamo, da ne bo od vsega »sodelovanja« tudi lokrat ostalo sa- mo pri — predprodaji vstopnic! S.

Emisija milijardnega posojila

Beograd, 21. maja b. Po odločbi ministr- stva financ od 8. februarja 1935 se bo v od- delku za državne dolgove in državne kredite v kratkem pričelo z emisijo milijardnega po- sojila za velika javna dela. Emisija bo iz- vršena postopoma, kakor bo to zahteval obseg in napredovanje započetih del. Skupna vsota se bo emitirala v roku dveh let. Emisijski kurz milijarde bo al pari, obresti 5%, am- ortizacija pa bo petletna, računajoč eno leto od dneva emisije same. Prva tranša, ki bo zna- šala 100 milijonov dinarjev, bo emitirana dne 1. julija t. l. Amortizacija te tranše se po- temtakem prične 1. julija 1936, končala pa se bo 1. julija 1941. Z ozirom na začetek jav- nih del je fin. min. g. Milan Stojadinović pre- pisal podrobna navodila za porabo kreditov v iznosu 568 milijonov dinarjev, namenjenih za izvedbo javnih del, kakor je to rešil mi- nistrski svet 21. marca t. l.

Postavitev

Beograd, 21. maja b. Za načelnika držav- nega računovodstva je bil postavljen gospod Gjorgje Rafić.

Premestitve in postavitve

Beograd, 21. maja b. Napredovali so pri direkciji drž. žel. v Ljubljani v IV. položajno skupino 2 stopnje za svetnike: Oskar Žilič, Razberger Anton, Stergar Stanislav, Egon Tancig in Anton Petrovič.

V V. položajno skupino za inšpektorja: Berce Matevž.

V VI. položajno skupino za višje kontro- lorje: Pavlinič Avgust, Vesjenjak Franc, Ce- lec Viljem, Vacak Emerik, Vogga Jurij, Hleb- še Jože, Zupanič Marko, Vrančič Ciril, Bre- gant Ivan, Brajnik Josip, Babšek Ferdinand, Müller Franc, Zupan Ivan, Križan Martin, Majer Franc, Veber Albin, Petek Leon, Kri- žar Ivan, Mislje Oskar, Razpotnik Srečko, Sircelj Henrik, Debeljak Pavel, Tancig Ed- vard, Deisinger Milan, Kavčič Viktor, Osana Ciril.

V VII. položajno skupino so napredovali za kontrolorje: Škender Emil, Markič Jože, Lavrenčič Gabriel, Rozman Janez, Darnot Friderik, Cunderič Jože, Urek Franc, Veder- njak Maks, Megušar Franc, Pirh Jože, Erker Ludvik, Debevc Leopold, Žurlić Maks, Polane Ivan, Sedlaček Bogomil, Fabijani Henrik, Jošt Evstahij, Sržibal Friderik, Juvanc Jože, Soršak Vladimir, Sluga Janez, Lipovšek Ra- fael, Janežič Franc, Vergel Anton, Rutar Stanko, Muren Henrik in Wagner Nikolaj.

Za višjega prometnika je napredoval Su- nik Miha.

Pri direkciji drž. žel. v Sarajevu je na- predoval v V. položajni skupini za inšpek- torja Čop Ivan, v VI. položajni skupini Sam Leopold, v VII. skupini pa Kos Franc.

Napredovanja pri železnici

Premeščen je pri pošti in telegrafu v Ba- njaluko Valentin Pečnikar, višji kontrolor, do- sedaj v Beogradu. Pri direkciji drž. žel. v Beogradu je postavljen za kontrolorja v ku- rilnici Kraljevo Otokar Seebacher, dosedaj kontrolor pri strojnem oddelku direkcije drž. žel. v Ljubljani.

Pomnite

1. - 11. junij

XV. Velesejem

v Ljubljani

Pregled domače produkcije

Posebne razstave:

Casilska razstava
Modna revija —
gospodinjstvo
Salon avtomobilov
Pohišstvo
Male živali

Polovična vozina na železnici,
parobrodih in avijonih
Razstavišče obsega 40.000 m²

V obupu je hotel dati življenju slovo

Ljubljana, 21. maja.

Dopolodne ob 11. uri je službujoči stražnik po naključju opazil na bivšem igrišču Ill- rije človeka, ki je vzbudil njegovo pozor- nost. Ko je stopil bliže, je stražnik šele spoznal, da se je neznanec obesil na zno- tranji strani ograje. Poleg tega si je še z žepnim nožem narezal vrat.

Z reševalnim avtom so nesrečnega takoj prepeljali v bolnico. Je to 1. 1876. rojeni kamnosek F. Z. iz Zapuž. Rana ni smrtna, je pa nevarna, ker je bil nož rjast. Vzrok obupnega dejanja ni znan.

Turneja UPZ po Bolgariji

Sofija, 17. maja.

Danes ob 11. uri smo imeli matinejo v Gradskem kazinu. Ogromna dvorana je bila nabito polna, saj je bilo navzočega poleg drugih okoli 2000 dijaštva. Navdušenje je bilo nepopisno. Posebnih ovacij je bil pa deležen naš komponist Emil Adamič. Razne dijaške deputacije so nam poklonile obilo cvetja.

Današnji sofijski listi Zora, Zarja in Jutro so prinesli naše slike, pa tudi laskavo oceno našega včerajšnjega nastopa.

Popoldne so nas popeljali Sofijanci s tramvajem v 9 km oddaljeno Bojano ob vnožju Vitoše, kjer smo si ogledali grob carice Eleonore ob jako starinski cerkvi sv. Pantelejmona. Od tu je tudi krasen razgled na Sofijo. Nadaljevali smo pot v Knjaževu in od tu po skrbno pripravljeni zakuski nazaj v Sofijo. Vseskozi nas spremljajo naši bratje in sestre in povsod nas iznova preseneča njih toplo, pristrčno, res bratsko gostoljubje, ki smo ga deležni v toliki meri, da vam kljub najboljši volji niti ne moremo vsega popisati. Počutimo se, kakor da smo prišli domov, da, na dom, ki ga niti nismo poznali, ki pa se nam zdaj zato odkriva v tem čudovitejši lepoti in bratski toplini.

Plovdiv, 18. maja.

Pot v Plovdiv.

Med Balkanom in Rodopskim gorstvom je speljana železnica proti Plovdivu. V dalji gledamo vrhove gorstev, pokrite s s snegom. Ob progi je mnogo mineralno-vodnih kopališč. Pri Sarambeju smo zapustili dolino in zavozili v trakijsko ravnino z bogato južno floro.

Sprejem:

Na razsežnem peronu nas je pričakovala ogromna množica bratskega naroda s podpredsednikom mesta in drugimi predstavniki raznih oblasti. Ob prihodu vlaka je igrala vojaška godba. Ko smo izstopili, je zaigrala našo državno himno, po kateri so nas gromko in oduševljeno pozdravljali. Nato nas je pozdravil g. podpredsednik mesta v vznešenih besedah, povdarjajoč bratstvo, ki naj se še poglobi. Za pozdravne besede se mu je zahvalil naš vodja zbora, komponist Emil Adamič. Zapeli smo bolgarsko državno himno, nakar nam je plovdivski moški zbor zapel v pozdrav njih »Rodno pesem«. Odšli smo nato skozi gost špajr pred postajo, kjer so nas dame obšipale s cvetjem. Po krasni cesti proti centru mesta je tvorilo špajr dijaštvo, ki nas je burno pozdravljalo. Odkorakali smo v mesto v povorki, pred nami pa je neumorno igrala vojaška godba. Vso pot nas je množica občinstva pozdravljala z burnim, ognjevitim navdušenjem, ki smo se mu seveda radostno odzivali. Po obedu smo bili razmeščeni po hotelih, da se odpočijemo in pripravimo za večerni koncert in s petjem

povemo vsaj nekaj tistega, za kar nam je beseda preokorna.

Ogled mesta:

Plovdiv, »druga prestolnica Bolgarije«, leži ob vnožju petih gričev, imenovanih »Tepé«. Plovdiv — stari Philippopolis, je bil važen že v najstarejši dobi po svoji strateški legi. Po legendi so se tu godili Orfejevi čudeži. V pravadnini je akropola mesta služila Odrisom, ki so stanovali v dolini Marice, kot trdnjava proti nečloveškim Besom, prebivalcem Rodop. Vsled tega domačega nesoglasja in bojov se je kraja z lahkoto polastil Filip II. Macedonski, po katerem je dobilo mesto naziv Philippopolis. Traktirali so iz tega imena skovali Pulpodeva, Slovani pa Plovdiv. Za rimske dobe je mesto lepo napredovalo, leta 251. pa so ga pokončali Goti. Pozneje so ga zopet pozidali, toda na tako prometnem kraju je mesto mnogo trpelo, kar ni čuda, ker so vsi orientalski potovalci hodili tod mimo. Tako srečamo med drugim tudi Križarje pod vodstvom Gottfrieda Bouillon-skega, Konrada III., Friderika Barbarossa, Lala šahina, ki je mesto privajal Turkom, kateri so uničili skoro vse zgodovinske stavbe. Ostala je mošeja Džumaja in Imaret, kar smo si ogledali. Leta 1928 pa je zadela mesto ponovna katastrofa — potres, ki ga je domala razdejal. Sedaj šteje mesto okoli 100.000 preb. Hrbtenica Plovdiva je ena sama dolga cesta s stranskimi dohodi. Bogat je etnografski muzej, znamenita je cerkev sv. Marine, sv. Nedelje z dragoceni leseni rezbarijami, katoliška cerkev sv. Ludovika s sarkofagom kraljice Marije Luize, matere sedanjega carja. Z najvišjega griča »Džendem Tepé« je krasen razgled. Tu je stal za Trakijev tempel Apolona. Še mnogo je zanimivosti, ki pa se jih vsled piko odmerjenega časa nismo mogli ogledati. Omenim naj samo še krasen park, ki je ponos mesta, polnega spomenikov bolgarskih veličin.

Koncert smo imeli v oficirskem domu, ki je krasna zgradba. Ogromna dvorana, ki ima okoli 1200 sedežev je bila nabito polna. Na koncertu nas je pozdravil predsednik učiteljske organizacije, direktor ženske gimnazije g. Konstantin Krastjev, in povdaril, da bo pesem dala osnovo miru in bratske sloge. Isto je povdarjal tudi zastopnik pevskega društva »Rodna pesem«, g. Nikola Raškov. Na koncertu so nam odgovorili z bratsko pesmijo pevci društva »Rodna pesem«, katere predsednik je slavni komponist in pianist g. Angel Bokurešiev. Po koncertu so nam priredili banket istotam. Zastopani so bili predstavniki mesta, pevskih društev in vojske. Ponovno je spregovoril predsednik Učiteljskega združenja in podpredsednik mesta gospod Kurtjev. Obema se je zahvalil za njih navdušena izvajanja g. Emil Adamič.

Jutri potujemo v Staro Zagoro.

Akademija Trg. nad. šole v Trgovskem domu

Ljubljana, 19. maja.

Akademija, ki jo je sinoči v sodelovanju s PJS priredila Trg. nad. šola v proslavo 25letnice, odkar je ta šola, ki nam vzgaja in v izobraževanju izpopolnjuje naš mladi trgovski naraščaj, v slovenskih rokah, je nad vse pričakovano lepo uspeh. Številna udeležba iz vrst trgovskih krogov je jasno pokazala, da se trgovski stan zaveda važnosti te šole in da zna ceniti delo mladine in njenih vzgojiteljev. V vrsti odličnega občinstva smo med drugimi opazili gg. ministra Meheriča, preds. borze Jelačina, predsednika Kavčiča in obilo drugih. Po pozdravnem govoru preds. šolskega odbora g. A. Smrkolja, je ravnatelj šole, g. R. Grum, podal v zgoščenih obliki zgodovino Trg. nad. šole. Naj omenimo, da je obhajal tudi on sam dva jubileja: 15 letnico, odkar poučuje na Trg. nad. šoli, in 10 letnico, odkar jo vodi.

Dobava mleka Umobolnici na Studencu

Leta in leta so donášali okoliški kmetje v Umobolnico mleko. Uprava zavoda je bila z dobavljanjem mleka zelo zadovoljna, kmetje sami pa tudi, da so tako blizu lahko prodali svoj produkt po ugodni ceni. Letos pa se je naenkrat pri običajni licitaciji mleka pojavila gospa Lili Novy, soproga češkega oficirja, ki je ponudila mleko cenejšo, kakor kmetovalci. Odkod mleko tej dami, so se naenkrat vprašali zastopniki zadrug in kmetje sami, ki so bili tamkaj navzoči. Zastopnik Gorenjskih mlekarških zadrug je celo samo gospo vprašal, kako da se ona spušta v licitacijo, nakar je odgovorila, da morajo biti kmetje le veseli, če jim spravi blago v denar.

Ali se morebiti vračamo v stare čase, ko ni bilo združništva? Ali ni to čudno, da prihaja po tolikih letih združnega delovanja in sposobnosti kmata samega, ki zna blago prodati, privatna oseba, ki hoče s

posredovanjem kmetu koristiti s tem, da mu spravi blago v denar. Gospej Novy se že v naprej zahvaljujemo za tako posredovanje, ker v načelu odklanjamo vsako posredovanje, o katerem smatramo, da ni združeno z interesom našega združništva.

Pa poglejmo kako izgleda sedanja dobava mleka bolnici in koliko ima kmet več koristi po posredovanju gospe Novy. Kmetovalci so prodajali mleko v bolnico v prejšnjih časih pred licitacijo po Din 170 liter, gospa Novy pa je znižala ceno na 149 Din. Ker pa gospa Novy nima lastnih krav, donášajo mleko v bolnico isti kmetje kakor prej, toda mleko jim plača gospa Novy le 135 Din, samo enemu pa menda 137 Din. Vsakdo si lahko sam izračuna kakšen dobiček imajo donášalci mleka od tega posredovanja.

Naše mlekarstvo združništvo apelira na

vse javne ustanove, katerim mora biti interes kmetijstva tudi pri sreč, da v bodoče gredo združništva na roko. Kmetje sami ali pa tudi združeni v zadrugah so kot direktni producenti zmožni dobavljati mleko vsakomur, ne samo zavodom. Prepričani

smo, da bo ministrstvo narodnega zdravja, kakor tudi kralj. banska uprava v bodoče razveljavila dobave, ki niso v skladu z interesi direktnih producentov, ki morejo dobaviti neoporečno mleko po zmerni ceni. Zveza mlekarških zadrug v Ljubljani.

Bolgarski pevci so tu!

Ljubljana, 21. maja.

Z Bolgarskim mešanim pevskim zborom katedrale sv. Trojice iz Ruse, ki priredi nočnej koncert v veliki dvorani v Unionu, se je pripeljalo danes ob 13.43 — 83 bolgarskih pevk in pevcev.

Naša Glasbena Matica in Jugoslovansko-bolgarska liga sta gostom poslali do Zidnega mesta naproti posebno deputacijo. Ko je vlak pripeljal v Ljubljano, je zbrana množica z navdušenimi pozdravi sprejela drage slovanske goste. Kakor hitro so izstopili, so jim slovanski pevci v pozdrav zapeli bolgarsko himno, nakar so se odzvali Bolgari z jugoslovansko, skupno pa so nato bolgarski in naši pevci zapeli »Hej Slovanci«.

Veličasni prizor, ko se je isti slovanski napev vzlic različnosti besednega izraza zlivl v eno samo gorečo, repričevalno izpoved bratstva, sloge in moči, je navdušil zbrano množico, da dolgo ni mogla nehati z ovacijami, ki so se jim Bolgari prav tako pristrčno in toplo odzivali, kakor so bile izrečene. Ves čas so naše dame in vrle dekleta obšipale bratske pevce s cvetjem in ni bilo med Bolgari nikogar, ki ne bi

bil deležen dehtečega pozdrava naših platin — narcis, ali pa »nageljna rdečega«, ki so z njimi Slovenke obšipale bolgarske brate in sestre.

Po končani pesmi je Bolgare toplo pozdravil za BANSKO upravo ref. Jos. Ribičič, za mestno občino dr. Rupnik, za Jugoslovansko-bolgarsko ligo g. R. Pustoslemšek, za HPŽ dr. Švigelj, za Glasbeno Matico pa g. Pečenko. Vsi govorniki so želeli, da bi se dragi bratje počutili v Ljubljani kakor doma in ponesli iz nje kar največ iskrenih, toplih čustev vzajemnosti in bratstva v svojo domovino. Dr. Švigelj je ta pozdrav še posebno dvignil z željo, naj bi vsaj po eno srce bratskih pevk ali pevcev ostalo trajno tu v beli, slovanski Ljubljani.

Za vse pozdrave se je v lepih, iskrenih besedah zahvalil predsednik zbora g. Hrov in povdaril, da utripje od skrajnega vzhodnega kota Bolgarije do skrajnega zapadnega kota Jugoslavije isto slovansko srce, da živi tu ista bratska slovanska duša.

Zopet cvetje in navdušeni vzkliki, Bolgari pa so zapeli še svojo »Rodno pesem«, nakar so se med sviranjem železničarske godbe »Sloge« in navdušenim pozdravljanjem občinstva podali v mesto.

Prebivalstvu Viške občine!

V nedeljo dne 26. t. m. ob pol 16. bo na občinskem trgu na Glinah slovesna zaseditev spominske lipe in odkritje spomenika blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju, ki so ga postavila vsa društva in organizacije.

Skromen spomenik naj bo večna priča globokega razumevanja Velike žrtve, ki je bila dana z mučeniško smrtjo kralja Viteza in Mučenika za blagor naroda in za boljše bodočnost edinstvene Jugoslavije; spomenik in lipa naj pričata zanamcem o neomajni žalosti in tugi po blagopokojnem kralju Zedinitelju in Odršeniku domovine; potrdita pa naj tudi našo veliko ljubezen in večno zvestobo našemu mlademu kralju Nj. Vel. Petru II.

Odbor za postavitev spomenika vabi vso viško javnost, da se udeleži slovesnega od-

kritja in večerne akademije v Sokolskem domu.

Z nedeljskimi svečanostmi se bomo le skromno oddaljili spominu največjega sina domovine, toda zavest, da smo vendarle v mislih pri Velikem pokojniku, ki nam je bil tako tragično iztrgan iz našega naroda, nas je združila in postavila smotno skromen spomenik, da damo duška patriotičnem čutu viškega prebivalstva, ki ga je pokazalo ob črnih dneh Jugoslavije, ko je legal v grob največji sin domovine njen kralj — Mučenik.

Vsa javnost naj se zgrne v nedeljo 26. t. m. okoli tega spomenika, naj vidijo naša sosode ob blizu in daleč, kaj zmoremo Vičani v svojem globokem patriotizmu.

Večna slava Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju.

Marija Pomagaj z Brezji — v Ljubljani

Z dovoljenjem ljubljanskega škofa dr. Gregorja Rožmana je izbrana za zaščitnico II. Evharističnega kongresa za Jugoslavijo Marija Pomagaj z Brezji. Brezje je slovenski Lurd, kamor deset in desetisoči Slovencev romajo leto za letom pa se od tam vračajo z novim optimizmom v vsakdanjost življenja. Ljubka čudodelna slika Marije Pomagaj je dala slikarja Leopolda Layerja iz leta 1814. Nastikal jo je v ježi, z verigami na rokah, ko je bil v preiskavi zaradi ponarjanja bankovec. Zaobljubil se je Mariji Pomagaj in zato je slikal to podobo in bil res kmalu oproščen.

Čudodelno sliko bodo za časa kongresa prenesli na svečan način z Brezji v Ljubljano. Prevoz bo pod vodstvom oo. frančiškanov, ki so varili podobe, na Vidov dan popoldne. Po vseh krajih, ki bo skozi nje podoba potovala, bodo sprejeli čudodelno sliko verniki v velikih množicah in jo skozi svoja naselja spremljali med

molitvijo in petjem. V Ljubljani bo podoba najprej izpostavljena v stolnici, zjutraj 29. junija pa jo bodo v močnem spremljevalnem vozu prinesli na Stadion, kjer ostane na glavnem oltarju vso soboto, a noči na nedeljo in samo nedeljo. Ponoči nato bo po drugi poti spet slovesno prepeljana v svoje svetišče na Brezjah. Zlasti ta povratek bo nekaj veličastnega, ker bodo čudodelno podobo povsod spremljali s tisočimi lutkami.

Brezje so naša narodna božja pot. Tja že skozi desetletja nosi naš narod tegobe svoje in žalost svojo. Katerega slovenskega vojaka ni sredi smrtnih težav krvave borbe zadržalo srce upanja ob misli na Marijo na Brezji! Naših izselencev širom zemlje prva pot ob povratku v domovino je k Mariji na Brezje. Stotisočeri vzdih vsak dan iščejo poti k Mariji Pomagaj. Kaj je bolj naravnega, kakor da Marija Pomagaj bdi tudi nad našim Evharističnim kongresom, ki hoče domovini prinesiti obilo blagoslov!

Sedmorica pred petorico

Jože Benčina sedi danes s šesti soobtoženci pred senatom petorice, ki mu predseduje Golia. Med grehi, ki jih imajo obtoženci na vesti, se v raznih zvezah ponavljajo in vrste ponarjanje denarja, vlom, tatvine, telesna poškodba itd.

Na mizi pred sodniki in celo po tleh sprejaj je cela zbirka raznih »corpora delicta«. Ko človek stopi v razpravno dvorano in pogleda tja, bi skoraj mislil, da se tu pripravljajo pomožna akcija kakšnega dobrodelnega društva.

Razprava, ki se traja, poteka dokaj monotono in jo le tu pa tam oživi nekaj temperamentalni prizori. Tako obtoženci kakor v refrenu zanikajo izjave na policiji. Vidi pa se vsem tem trditvam, da so plod domišljije oziroma želje, na ta način odreči veljavnost v preiskavi na policiji podanim izjavam in priznanjem.

Človek misli, da je igra, potlej pa le gre za res, je vzdihnil Jože Benčina, ko se je senat pred začetkom zasliševanja prič umaknil na kratko posvetovanje.

Pravi, da smo ga mučili, se smehlja pol. ag. Merhar, ko govori obtoženi Zakrajšek Dominik »o mučenju«, »tega pa nič ne pove, kako je bil dobre volje, ko je dobil dovolj cigaret pri nas. Kar smejal se je, tako jih je bil vesel.« Preds.: »Kdo pa mu je dal cigarete?« Pol. ag.: »Mi, da je rajši govoril. To menda vendar ni mučenje —«

Obilo živahnosti pa je prinesla v razpravo 56letna priča Velkavrh Marija z Brezji pri Dobrovi. Tam je bil letos proti koncu januarja nočni obisk. Na posestvu živi neporočena Marija in njen 85letni oče. Marija je drastično opisala dogodke usodne noči:

»Ponoč sem se zbedila, pa je zgoraj nekaj prizgival in ropotal. Seveda sem se bala in sem mislila, da so prišli mat nazaj, k so že davnej umrli. Je že 21 let od tega. Ferkle ure sem poslušala, pol sem pa le zavpila. Na ves glas sem zarjvala. Sem rekva, nej bo živ al mrtev, vprašat ga moram, kaj uče. Pa sem zavpila: — Kaj pa potrebujete? — Takrat me pa opvaz s sekro po roč, po ta lev.«

Slikovito pripoveduje, kako sta vlomilca zahvalvala denar in kako jima je zatrdila, da ga nima, ker 85letni oče že 12 let nič ne zasluži. Oba pajdaša sta nato vrgla večkrat njo in očeta na tla, suvala in tepla svoji žrtvi ter končno pobrala iz male skrinjice, »k so jo teta dobil, ko so še za pastirico svužili, ves denar v znesku Din 350«.

Preds.: »Ali bi spoznali tistega, ki vas je tepel in kradel pri vas?« Priča potrdi, nakar jo predsednik pozove, naj se ozre po obtožencih, če je kdo izmed njih pravi. Priča pogleda in takoj odločno pokaže na Dominika Zakrajška: »Tale je že biva.« — Za njegovega tovariša pravi priča, da ga ni med obtoženci, vendar ga opiše in izjavi, da bi tudi njega spoznala.

Dnevni dogodki

× *Romarsko potovanje na Oplenac* priredi za binkošne praznike splitski »Putnik«. — Prijavilo se je že veliko udeležencev.

× *Tuji v Dalmaciji*. S parnikom »Kumanov« je prispelo iz Benetk 80 tujcev raznih narodnosti, ki so se ustavili v Splitu, da si ogledajo mesto in okolico. Iz Splita so nato odpotovali v Dubrovnik in v Kotor.

× *Švicarji v našem Primorju*. Pred dnevi je prispela v Šibenik iz Splita s posebnim avtobusom skupina 30 švicarskih turistov, ki potujejo po našem Primorju. V Šibeniku so ostali več dni, ogledali so si okolico in slape na Krki.

× *Poljski poslanik na našem dvoru* gosp. Schwarzburg-Günther odpotuje iz Beograda v četrtek 23. t. m. ob 22.05.

× *O binkošti na morje* je pač najlepši izlet, ki si ga človek more poželjeti. Zato se je tudi že polno Ljubljancev in podeželjanov oglasilo za izlet Jadranske straže, ki je pač najcenejši in tudi najimnejši, kar jih imamo. Kakor znano, se peljejo izletniki na binkoštno soboto iz Ljubljane in se vrnejo v torek z morja. Do Šibenika ali Splita popotujejo z brzovlakom, nato pa s parniki na 11 strani. Zanimivo je, da se jih je do sedaj prigrabilo največ za najdaljši izlet, namreč za Dubrovnik, ki je tudi najdražji in stane z vožnjo po železnici in parnikom, s hrano in prenočitvami le 500 Din. Prav dobro je zasedena že tudi prva skupina, ki si bo ogledala Šibenik in slapove Krke in Skradin. Enako je že skoraj zasedena 5. skupina, ki bo spoznala vse znamenitosti Splita ter občudovala romantično slavnega Trogira. Kakor prostorček bi se vendar še našel v teh treh skupinah, vendar so pa tudi v drugih skupinah čudoviti užitki po najlepših krajih Jadrana. Le malo naših ljudi pozna izlet iz Šibenika v Zlari, kjer obdelujejo koral. To mestece je prava dalmatinska idila z vsemi čari morskimi globin. Izlet iz Ljubljane do tja in nazaj z vsem pa velja le 270 Din. Okrog te vsote so tudi izleti v Šibenik v Tijesno in obisk Mandaline. Za 360 Din si lahko ogledamo Split in Metković, za 320 Din Split in Makarsko, a za 290 Din se peljete po morju iz Splita mimo otoka Brača v Omiš, nato pa z avtobusom še v Vranje in tam naokrog. Za 270 dinarjev boste videli Split in ves dan in tudi vso noč uživali prelesti letovišča Supetra na otoku Braču, a za 400 Din se iz Splita popeljete s parnikom na Korčulo. Izleti so torej več kot na pol zastopni in prijavili so se samo taki, da bo družba imenitna. S prijavo pri krajevnem odboru JS v palači Ljubljanske kreditne banke je pa treba hiteti, da ne bo prepozno.

Malinovec

iz slovečih gorjanskih malin, zajamčeno naraven, odlične kvalitete, priporočljiv zlasti deci in bolnikom, nudi najcenejše v posodah od 5 kg dalje domača parna destilacija

A. ROJEC, Stična

× *V Gornjo Radgono* na slovesni pokop naših vojakov-upornikov, ki so bili ustreljeni od avstrijskih oblasti leta 1918., in naših vojakov, ki so padli v borbi za osvoboditev Koroške, bo vozil iz Ljubljane avtobus dne 30. t. m. (Vnebohod) ob 4. zjutraj. Povratek zvečer istega dne. Voznina za tja in nazaj Din 110.—. Kdor se želi udeležiti te pietetne svečanosti, naj javi organizatorno-propagandnemu odboru Saveza jugoslovanskih emigrantskih združenj v Ljubljani (Šelenburgova ulica 7-II — telefon 20-01).

× *Za krst parnika »Princesa Olga«*, ki se bo svečano vršil v Splitu 23. t. m., je prometni minister dovolil udeležencem, ki bodo potovali iz Beograda in Zagreba v Split in nazaj 75odstotni popust. Vozni listki se v Beogradu in Zagrebu dobe na železniških blagajnah ali pa pri Putniku. Pri izročitvi vabila, ki ga je izdal jugoslovanski Lloyd, je treba plačati polovično voznino do Splita, vozni listek velja potem za povratek do Zagreba, oziroma do Beograda. Popust velja samo za redni brzi vlak, ki odpelje iz Beograda v sredo 23. t. m. ob 14.40 in isti dan iz Zagreba ob 23. Iz Splita se je treba vrniti najkasneje do 28. t. m.

× *O začetku pljučne tuberkuloze* bo govoril nocoj v nacionalni uri ljubljanske radijske oddajne postaje ob 19.30 g. dr. Mih. Borivoj Gjorgjevič, referent za tuberkulozo pri upravi mesta Beograda ter občini Beograd. To izredno zanimivo predavanje prenašajo tudi ljubljanska in zagrebška oddajna postaja.

× *Gostovanje ljubljanske drame v Mariboru in mariborske v Ljubljani* preloženje. — Vsled nepovoljne prodaje je gostovanje obeh gledališč preloženo na prve dni meseca junija. Predprodaja vstopnic je torej podaljšana, zato opozarjamo p. n. občinstvo tako v Mariboru kakor v Ljubljani, da si rezervira vstopnice do konca t. m. Ker je kulturna dolžnost obeh mest, da podpirata delovanje in medsebojno gostovanje gledališč, apeliramo na vse, ki ljubijo umetnost, da zanimajo najširše kroge občinstva za ta izredno zanimiva gostovanja, ter da jih polnoštevilno posetijo. Upamo, da gledališči ne bosta primorani vsled nezanimanja s strani občinstva predstav definitivno odpovedati. V interesu občinstva, ki zahaja v gledališče, da omogoči ta gostovanja, ki se bodo vršila tudi bodočo sezono, če bodo pokazala poveljni finančni in moralni uspeh. Mariborčani bodo igrali v Ljubljani Wildeovega »Idealnega soproga« in Kajtajevo »Kvadrato kroga«. Predprodaja vstopnic dnevnih pri oporni blagajni.

× *Grško brodovje v naših vodah*. Kakor poročajo iz Aten, odide v kratkem del grške brodovja pod poveljstvom admirala Sakelariusa na križarjenje po Sredozemskem in Jadranskem morju. Na tem potovanju bo grško brodovje obiskalo tudi nekatera naša pristanišča.

× *Knjiga »Kraljevina Jugoslavija«* je po nalogu odbora akademije za vzhodno Evropo izšla v redakciji generalnega tajnika nemške akademije v Monakovem dr. Franca Türfeldeja. Med drugimi vsebuje prispevke izpod peres preds. akademije Haushoferja, dr. Maerza iz Berlina, dr. Gesemannja iz Praga, novinarja Egona Heimanna iz Beograda in lektorja dr. Schmausa iz Beograda.

× Münchner Neuste Nachrichten pozdravljajo knjigo v posebnem članku, češ, da pomeni izdaja te knjige odgovor na mnogo vprašanj, ki zanimajo vsakega javnega delavca, saj se nanaša na življenje mladega, čvrstega naroda, ki je v marsičem zelo blizu nemškemu.

× *Narodno gledališče ob II. Evharističnem kongresu za Jugoslavijo*. Ljubljanska drama bo ob Evh. kongresu nastopila s tremi predstavami Gregorinove pasionske drame »V času obiskanja« ter z eno predstavo Hofmannstahl-Zupančičevega »Slehernika«. Pasiono dramo bodo igrali 28. junija ob 21.30, 29. junija ob 19. ter 30. junija ob 21.30. Predstave bodo pod milim nebom. Kje, za enkrat še ni določeno. »Slehernika« bodo igrali dne 30. junija ob 2. zjutraj na Kongresnem trgu. Opera bo pela 29. junija ob 18. R. Wagnerjevega »Parsifala«. Vse predstave so v režiji samega gledališča, kjer morete rezervirati vstopnice.

× *Roblekov dom na Begunjski* bo s 1. junijem stalno oskrbovan. V njem bo možno letos tudi daljše bivanje s ceninim pensionom. Reflektanti naj se obrnejo za pojasnila na radovljiško podružnico SPD.

× *Radovljiška podružnica SPD* bo proslavila v nedeljo, dne 4. avgusta štiridesetletnico svojega obstanka. Naprosajo se podružnice in ostala društva, da ta dan ne prijeajo drugih prirediteljev. Natančnejši program bo objavljen kasneje.

× *Dnevni knjige*. Združenje prijateljev umetnosti »Cvijeta Zuzorič« v Beogradu priredi tudi letos od 9. do 14. junija v umetniškem paviljonu na Malem Kalemegdanu »Dnevne knjige«. Prodajali bodo po posebno znižani ceni izbrana dela jugoslovanske beletristike in znanosti ter prevode iz slovanske književnosti. Hkratu bo prirejena tudi razstava rokopisov naših književnikov od 18. stoletja do danes. Pokroviteljstvo »Dnevov knjige« je prevzel prosvetni minister in tako podal dokaz o potrebi in pomenu te akcije. Svečana otvoritev »Dnevov knjige« bo 9. junija, med prireditvijo bo pa vsak dan med 17. in 19. uro književno-umetniški sestanek, kjer bodo sodelovali naši najuglednejši književniki — umetniki s čitanjem svojih izbranih del in s predavanji s področja jugoslovanske in slovanske književnosti. S tem v zvezi bo tudi loterija »Dnevov knjige« v korist fonda bolnih književnikov in umetnikov. Dobitki so dela starih in sodobnih književnikov in znanstvenikov, umetniške monografije itd.

Senzacija za Ljubljano!

Nov program v
Dancingu.Nebotičnik

nastopa vsak večer

Zamorski Trio

s plesačico ELVIRO MONTGOMERY,
zvano MALA JOSEPHINA BAKER

Briljantna točka: Ameriški excentric-step!

V nedeljo popoldne
od 15. do 17. ure

daje Mala Josephina Baker

program za otroke

zzamorskimi otroškimi pesmicami in plesi

Vstopnina prosta, cene normalni

× *Blagoslovitev zastave »Dijaškega doma«* v Beogradu. Zboru »Dijaškega doma« v Beogradu je daroval Nj. Vis. knez-namestnik Pavle krasno zastavo, ki so jo v nedeljo blagoslovili na slovesen način. Zastavo je izdelala »Prvo beogradsko žensko društvo«; na eni strani ima napis: Zboru dijakov doma kralja Aleksandra I., na drugi strani pa »Čuvajte Jugoslavijo!« Zastavo je sprejel iz rok zastopnika Nj. Vis. kneza-namestnika Pavla g. polkovnika Mirka Radovića upravni doma g. Mirkovića, ki jo je nato po primernem nagovoru izročil dijaku Momčilu Gjuriću. Po svečani izročitvi so priredili koncert, na katerem je sodeloval tudi ljubljanski akademski pevski zbor pod vodstvom g. Marolta.

× *Gospodinja se večkrat sramuje*, ko vidi kako črna je voda, ki je v nji oprala perilo, mesto da bi bila vesela. Saj je temna voda samo dokaz, kako temeljito je očistilo perilo Zlatorog-ovo milo. Obilna, gosta in nežno bela pena, ki jo daje Zlatorog-ovo milo, prehaja namreč pri pranju skozi tkanino in ji vzame vso nesnago. Zato je pravi ljudski glas, ki veli: »Le Zlatorog milo da belo perilo!« To milo je res dobro in — domače. Priporočamo ga!

× *Plodonosno delovanje društva »Hrvatki Radiša«*, ki ima nalogo, da poišče zaposlitev in strokovno izobrazbo revnih fantov in deklic v obrti in v trgovini, je doslej preskrbelo pouk že za 17.169 mladeničev. Društvo namerava že letos odpreti v svojem poslopiju tudi internat za vajence, kjer bo prostora za 120 vajencev. Svoj dom si je društvo zgradilo z darom Hrvatov v Ameriki v znesku 25.000 dolarjev. V nedeljo je imelo društvo svoj letni občni zbor, ki je potekel v najlepšem redu.

× *Banovinska trošarina na kakao*. Finančni minister je določil banovinsko trošarino od kilograma kakava na 2 Din.

× *Akademija švedsko-jugoslovanskega društva* je bila 19. t. m. v Stockholmu v prostorih Skansen muzeja. Predsedoval ji je dr. Andrej Vindblom, vseučiliški profesor in ravnatelj tega muzeja. Svečanost so obiskale mnoge ugledne osebnosti javnega življenja v švedski prstolnici, češkoslovaški in rumunski poslanik ter jugoslovanski častni konzul Larka in urednik slovanskega oddelka švedske enciklopedije in tajnik švedsko-jugoslovanskega društva dr. Arthur Alekul. Predsednik je naglašal, da je glavni cilj društva delati za zblizanje in harmonijo med narodi. Poslanik Bojanski je v švedščini predaval o Mali antanti in o prijateljstvu med temi tremi zaveznicami. Po svečani večerji, ki jo je Društvo priredilo svojim gostom, je društveni tajnik dr. Alekul predaval o jugoslovanski narodni pesmi. Poudarjal je, da spadajo te pesmi med najlepše na svetu. Lepi uspeh akademije je v prvi vrsti zaslug jugoslov. častnega konzula v Stockholmu. V koncertnem delu akademije je nastopila slovna operna pevka g. Larke. Srbohrvaške pesmi je pela v izvirniku in je bila deležna splošnega priznanja.

Ljubljana

Nočno službo imajo v sredo lekarne: Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12 in Komotar, Vič, Traška cesta 12.

* *Apel ljubljanskemu občinstvu*. Koncert bolgarskega pevskega zbora iz Ruse bo danes ob 20. uri v Unionski dvorani. Ljubljana naj pokaže, da zna vračati gostoljubnost, ki so jo izkazovali in jo tudi v teh dneh izkazujejo vsa mesta v bratski Bolgariji našim pevcem. Ljubljance, pozivljamo Vas, da z agitacijo od osebe do osebe poskrbimo, da bo polna dvorana. — Franja Tavčarjeva.

* *Ob priliki izročitve diplome častnega člana mesta Ljubljane*, je izročil ban g. dr. Puc Dinko, predsedniku mestne občine, g. dr. Ravniharju Vladimiru Din 5000.— (pet tisoč) za uboge in potrebne našega mesta.

* *Predsednik mestne občine*, gospod dr. Ravnihar Vladimir, bo službeno odsoten iz Ljubljane od incl. 22. maja do incl. 26. maja 1935. — Nadomestja ga podpredsednik gospod prof. Jarc Evgen.

* *Osebnost*. Kakor smo obveščeni, je položil te dni g. Vilko Marinko, rodom iz Ljubljane, sedaj tehnični uradnik Higijenskega zavoda v Nišu pri tamkajšnji kraljevski banski upravi izpit za pooblaščenega graditelja z odličnim uspehom. Čestitamo!

* *Pevsko društvo Ljubljanski Zvon* ima svoj letošnji občni zbor v sredo 22. t. m. ob 20. uri v društvenih prostorih v Mestnem domu.

* *Primorski akademiki*. Drevi ob 20. uri se vrši v klubovem lokalni redni članski sestanek. Predava g. dr. Čermelj. Pridite vsi in točno.

* *Društvo »Soča«* opozarja vse priglasece za Oplenac, kakor tudi one, ki se nameravajo že prigrasiti, da plačajo do nepreklicno 26. t. m. vožnjo za železnico in avtobus v znesku 170 Din pri tov. Jurčiču Simonu, trgovcu — Tyrševa c. ali pa po položnici na ček, rač. št. 12727. Dalje obveščamo, da priredi društvo »Tabor« iz Kamnika dne 2. junija izlet v Kamniško Bistrico z odhodom iz Kamnika ob 8. uri. Sočani, udeležite se po možnosti tega izleta v velikem številu.

* *Nujna prošnja ljubljanskemu in okoliškemu prebivalstvu*. Deset- in desettisočim bo morala Ljubljana na Evharističnem kongresu nuditi vse svoje znane gostoljubje. Kongresni stanovanjski odsek, ki posluje v pritličju palače Vazemne zavarovalnice na Masarykovi cesti 12, bo oskrbel udeležencem kongresa skupna prenočišča po šolah in prostorih velesojm. Mnogi, zlasti odličnejši udeleženci pa morajo dobiti stanovanja v hotelih in pri zasebnikih. Hotelskih sob je v Ljubljani le malo in niti misliti ni, da bi zadoštvale za stotine odličnejših udeležencev. Zato prosimo vse, ki kakorkoli morejo, da odstopijo ali sobo ali tudi samo postelj kongresnemu stanovanjskemu odseku za nastanitev udeležencev kongresa. Prijavo napravite osebno ali z dopisnico. Razume se, da bodo nastanjeni sobo plačali.

Avtomobilisti, pozor!

Najboljši bencin in avtoolje
dobite pri

Motoroil

MARIBOR, Kralja Petra trg 4

* *Bolgarski koncert v Ljubljani*. Drevi ob 20. bo v veliki Unionski dvorani koncert odličnega bolgarskega mešanega zbora pri katedrali svete Trojice iz Ruse ob Donavi. Zbor se imenuje Narodni hor pri katedrali sv. Trojice zato, ker se je še za časa bolgarsko-turške sužnosti začelo njegovo delovanje pri bolgarskem bogoslužju. Danes goli zbor cerkveno in umetno pesem ter si je pridobil v umetni pesmi naslov prvaka bolgarskih mešanih zborov. Zbor vodi ruski dirigent I. D. Sorokin, predsednik pa mu je sanitetni polkovnik dr. Hitov. 80 članov in članice tega zbora se je pripeljalo danes ob 13.45 v Ljubljano. Naša dolžnost je, da v velikem številu posetimo njihov koncert ob 20. v Unionski dvorani. Sedeži od 8 do 40 Din, stojišča po 5 in 7 Din so na razpolago v Matični knjigarni do 6. ure zvečer in od 7. ure dalje v veži pred Unionsko dvorano. Posebno opozarjamo še na to, da dvorana žal ni še razprodana in je sedežev vseh vrst in cen še dovolj na razpolago. Čast našega naroda in posebno Ljubljane pa zahteva da z obilnim posetom počastimo nocoj bolgarske pevce, ki se po vsej svoji vesti in dobri volji trudijo za čim tesnejše zblizanje in spoznavanje vseh južnih Slovanov. Zato naj bo danes parola vsakega, ki ljubi slovansko pesem in ima čuteče narodno srce: Na koncert bolgarskih pevcev v Union!

* *Slovensko stenografsko društvo v Ljubljani* priredi v sredo dne 22. t. m. predavanje: »O pogostih besedah in neizrabljenih znakih v stenografiji«. Predava pred. društva g. prof. dr. Blaž Svetelj na Trgovski akademiji. Pričetek bo ob 20. uri. — To je tretje predavanje v letošnji sezoni. Prvo je bilo v marcu: »O novejših smereh v stenografiji« od istega predavatelja, drugo je imel g. Josip Jurca: »O glasu c in njegovem stenografskem znaku«, tretje, v praktičnem pogledu najzanimivejše, bo sedaj in se vsi člani in prijatelji stenografije vabijo, da se predavanja v čim večjem številu udeležijo.

Maribor

△ *Narodno gledališče*. V sredo, 22. maja ob 20. uri Rasbergerjeva opereta »Prebrisani Amor«. — Red D. Zadnjikrat.

△ *Kino »Union«*. Do vključno srede, film odlične kvalitete »Knez Voronov« z Brigito Helmo v glavni vlogi.

△ *Nočno lekarniško službo* imajo v sredo: Vidmarjeva lekarna pri »Arehu« na Glavnem trgu in Sirakova lekarna pri »Angelu varuhu« na Aleksandrovi cesti.

△ *Mariborčani!* V protituberkuloznem tednu se spomnite najbednejših in prispevajte po svojih močeh k skladu za zgraditev azila za tuberkulozne v Mariboru. Darove sprejema Protituberkulozna liga v Mariboru, Marijina ulica 13/I.

△ *Izsleden ljubitelj tujih koles*. V Zg. Cmurku so orožniki v sredo aretirali 25letnega Erika Marksa, ki se je nameraval s kolesom brez dovoljenja prepeljati v Avstrijo. Izročili so ga mariborski policiji, ki je ugotovila, da je Marks kolo ukradel privatnemu uradniku Rotmannerju, o čemer smo že poročali. Marks je tatvino priznal.

△ *Kmetijsko društvo v Mariboru*. Tečaj za pridelovanje in kisanje krme bo v soboto, dne 25. maja na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen in traja od 8. do 12. in od 14. do 17. Jugoslov. radiološki kongres

△ *Bogat plen žeparja*. Neki krošnjar je poplaval v gostilni v Vetrinjski ulici z nekim svojim tovarišem. Ko sta odhajala iz gostilne sta se v gneti med vrati za slovo objela, pri čemer pa krošnjar ni opazil, da mu je njegov tovariš iz žepa izmaknil denarnico in kmalu nato izginil. V denarnici je bilo 3200 Din gotovine in razni dokumenti. Za žeparjem poizveduje policija.

△ *Ne pričaj po krivem*. Pred malim kazenskim senatom, ki mu je predsedoval dr. Tombak, so se v torek dopoldne zagovarjali nekateri zaradi krive prisige. Po kratkem zaslišanju so bili obsojeni 39 letni najemnik Andrej Klančnik, 32 letni najemnik Franc Jeranovič in njegova žena, vsi iz okolice Ptuj, vsak na tri mesece stroga zapora in izgubo častnih državljanjskih pravic za dve leti. Obsojeni so bili, ker so v neki usni razpravi leta 1932. pred mariborskim okrožnim sodiščem prisigeli po krivem ter tako zapeljali sodišče v zmoti.

△ *Pozor davkoplačevalci!* V smislu čl. 148 zakona o neposrednih davkih je potekel dne 15. maja 1935. skrajni rok za plačilo: a) II. četrtletnega obroka zgradarine, pridobnine, davka na poslovni promet (pavsalirani), rentnine, družbenega davka in vojnice; b) uslužbenskega davka za mesec april 1935. — V smislu čl. 26 uredbe o zavarovanju, prisilnem izterjanju in neizterljivih davkov z dne 19. decembra 1928. št. 146.000 (Ur. list št. 32/8 iz l. 1929 se opominjajo vsi davčni zavezanci, ki so zaostali s plačilom teh, kakor tudi vseh že poprej v plačilo zapadlih davkov in taks, da jih plačajo v 8 dneh, sicer se bo uvedla prisilna izterjava v smislu čl. 30 in 59 zgoraj citirane uredbe.

△ *Smrt v valovih*. 26 letnega delavca Karla Babiča iz Fale je v nedeljo doletela grozna smrt. Na vse zgodaj zjutraj se je z majhnim čolnčkom vozil nad jezum nad falko elektrarno in pričakoval splavarje, katerim je običajno pomagal pri spuščanju z jeza v strugo. Veslal jim je nasproti, ko pa se je približal obrežju, kjer je bila skala, so ga valovi prevrnili in delavec se je pričel obupno boriti, da bi se rešil iz deroče reke. Nekaj časa se je še držal čolna, ko pa so mu ljudje prihiteli na pomoč, je pred njihovimi očmi omagal izginil v globlini. Vkljub vsem naporom se reševalcem ni posrečilo, da bi našli njegovo truplo.

Celje

■ *Kategorizacija občinskih cest v Celju*. Mestno poglavarstvo v Celju razglša: Mestni svet je v smislu § 10. zakona o samoupravnih cestah na seji 18. septembra 1934 izvršil kategorizacijo občinskih cest in ulic v mestu Celju v občinske ceste in ulice I. in II. reda. Seznami navedenih cest z načrti so občanom na vpogled v sobi št. 2 na mestnem poglavarstvu do vstetega 31. t. m. V navedenem roku se lahko vlagajo na mestnem poglavarstvu pritožbe proti kategorizaciji občinskih cest v mestu Celju na kralj. bansko upravo Dravske banovine v Ljubljani.

■ *Nesreča*. Pri nogometni tekmi na Glaziji si je zlomil nogo 25letni Grga Tvrdkovič. Zdravi se v celjski bolnici.

■ *Poroka*. V ponedeljek sta se poročila v Beogradu g. dr. ing. Herkule Belac iz Beograda in gđ. Ivka Kovačeva, hčerka znane trafikantke gospe Kovačeve v Celju. Obilo sreče!

■ *Prve črešnje* so se pojavile na celjskem trgu. Prodajajo jih po 16 dinarjev za 1 kg.

■ *Celjski pododbor Društva absolventov državnih trgovskih šol* za Dravsko banovino je na rednem občnem zboru v nedeljo izvolil odbor, ki ga tvorijo naslednji gospodji in gospodice: predsednik Leopold Vučer, podpredsednik Mirko Presinger, tajnik Maks Suszynski, blagajnik Oton Weixler, člani odbora in sekcij Josip Vebler, Leo Weixler, F. Strupi, A. Muteč, More, Vil. Zolger, F. Pleteršek, S. Cijan, D. Deniša, Mira Radejeva in Milena Modičeva.

Višnja gora

Učiteljsko zborovanje na Polzevem. V soboto 18. maja se je vršilo učiteljsko zborovanje litjskega sreza na Polzevem. Udeležil se ga je tudi narodni poslanec g. Mravljec, gosp. sreski načelnik dr. Podboj in g. okrajni šolski nadzornik. Komaj pet mesecev je preteklo, odkar stoji Polzevo, že postaja važno kulturno in družabno središče Dolenjske. Brez dvoma bo njegova vrednost še narasla, ko bodo vsi spoznali njegov pomen. Saj leži Polzevo na najlepšem in najbolj zanimivem kraju Dolenjske. Prijazen grič z belo cerkvico na vrhu in obdan z zelenimi gozdovi, mora zadovoljiti še tako razvajeno oko. Kraj sam pa je tudi kar posejan z zgodovinskimi zanimivostmi. Saj srečujemo tu na vsak korak spomine na prvega slovenskega romanopisca Josipa Jurčiča. Polzevo leži v kraljevstvu Jurčičevega utvarjanja. Tu so razvaline starih gradov, graščine in obcestne krčme, cerkvice in stara znamenja, ki jih je Jurčič omenjal v svojih spisih in za katere nam je vzbudil zanimanje ravno s tem, da je nanje navezal razne dogodivščine in zgodovinske trenutke ter jih obdal s kopreno tajinstvenosti. Jurčič je za pozorišče svojih povesti in romanov vzel v glavnem svoj domači kraj in njegovo bližnjo okolico, ki spada sedaj pod Polzevo. Zato je prav, da učiteljsko zboruje ravno na Polzevem in spozna njegovo vrednost. Potem ne dvomimo, da bodo sledili kmalu majniški izleti, da bodo tudi otroci spoznali ta prelepi košček Dolenjske, ki zasluži vso pozornost.

Strelska družina. V Višnji gori se je osnoval odbor, ki naj pripravi vse potrebno za ustanovitev strelske družine. Odbor tvorijo notar dr. Pehani, advokat dr. Tominec in varuh zemljiške knjige g. Cestnik. Odbor ima nalogo, da izbere in najame pripraven prostor, nabavi puške in določi pravila. Kot najpripravniji prostor za strelšče se predlagajo Preglje. Je to lepa, idilična dolina z sodiščem, oddaljena od mesta in hiš in kot nalašč ustvarjena za podobne naprave. Ob velikem zanimanju prebivalstva, zlasti uradništva, smo prepričani, da bo strelska družina dobro uspevala in zato ji želimo ob njeni ustanovitvi kar najboljši razmah.

Trboje

Podtaknjen požar. V soboto ob pol 11. je pri gostilničarju Kocmurki Francu nenadoma izbruhnil požar, ki ga je po vsej verjetnosti zanetila zločinska roka. Goreti je začelo v vezanem kozolcu. V kozolcu in v bližini je bilo shranjenih 1700 bukovih butar, ki so bile kakor nalašč primerno netivo. Zgorel je voz-parizlar, sani in mnogo orodja. Domači gasilci so bili z motoriko takoj na mestu. K sreči je bilo tudi vreme ta dan deževno in je zato uspelo požar omejiti. — Ker je to samo člen v verigi požarov tod okrog, orožniki vneto iščejo in zasledujejo, odkod izvira to zločinsko početje. Upajmo, da bo njih vnema kmalu venčana z uspehom, ljudje pa obvarovani škode in rešeni strahu, kdaj jim obliže dom rdeči petelin.

Narod, ki pozablja brate v sužnosti, tepta svojo čast! — Branibor se briga zanje. — Pristopajte!

Nad našo zemljo

Zadnjič se mi je primerilo nekaj od sile neprijetnega. Med kopico opravkov, ki bi jih moral še oskrbeti, me je dohitela brzojavka. — Jutri ob 17. te pričakujem na Sušaku. Nujno. — Presneta reč! Ob osmih zvečer imam sicer vlak — in do osmih najmuje se pošte že še kako uredim. A dvanaest ur cinkanja v tretjem razredu osebnega vlaka res ni užitek. Avtobus? Eno in drugo mi je rojilo po glavi. A odločiti se nisem mogel. Naenkrat mi pa šine na pamet — aeroplan. Aeroplan! Pol ure vožnje — in poleg tega še čisto svojevrstne vožnje. Sedaj pa — nobenih pomislekov.

In tako se je tudi zgodilo. Ob dveh nas je odpeljal eleganten avtobus aeroputa na letališče. Izstopimo, vidimo ti vozne listke — in komaj se dobro zaveš, se iztrže od nekdaj iz zraka srebrni ptič in vzplava na letališče. Ljudje izstopajo. Vesel nasmešek jim kroži krog usten, zadovoljstvo bereš iz njihovih oči.

Mehaniki imajo polne roke dela. Pregledajo motorje, medtem dobi pilot pri šefu letališča radiogram z vremenskim poročilom s Sušaka. »Jasno nebo, krasno vreme.« Dobro. »Pali motor,« da povelje pilot. In že brni propeler, spočetka malo tiše, nato pa vedno močnejše in močnejše. Odpro se vrata kabine. Vstopimo, sedemo v udobne sedeže in naglo zdrsimo po letališču.

Vse to se zgodi tako čudovito hitro, brez vsake nervoznosti, rekel bi v prijaznem nasmešku, da nimaš niti časa za pomislek. Aeroplan se je dvignil, odtrgal se je od zemlje, lahko in prijetno, vrgel se je v naročje toplega, s sončnimi žarki prežetega zraka. Nato se je nagnil, bučeče zarezal v valove svetlobnega morja, dvignil se više, moje srce je vzkipevalo v divjem veselju, oči so iskale sonca in ostepele v svitu in hrepenenju.

Visoko nad ljubljanskim poljem smo že in Ljubljana se ti zdi kot neznatna, lična otroška igračka, sestavljena iz samih pisa-

Izročitev diplome častnega meščanstva banu g. dr. Dinku Pucu

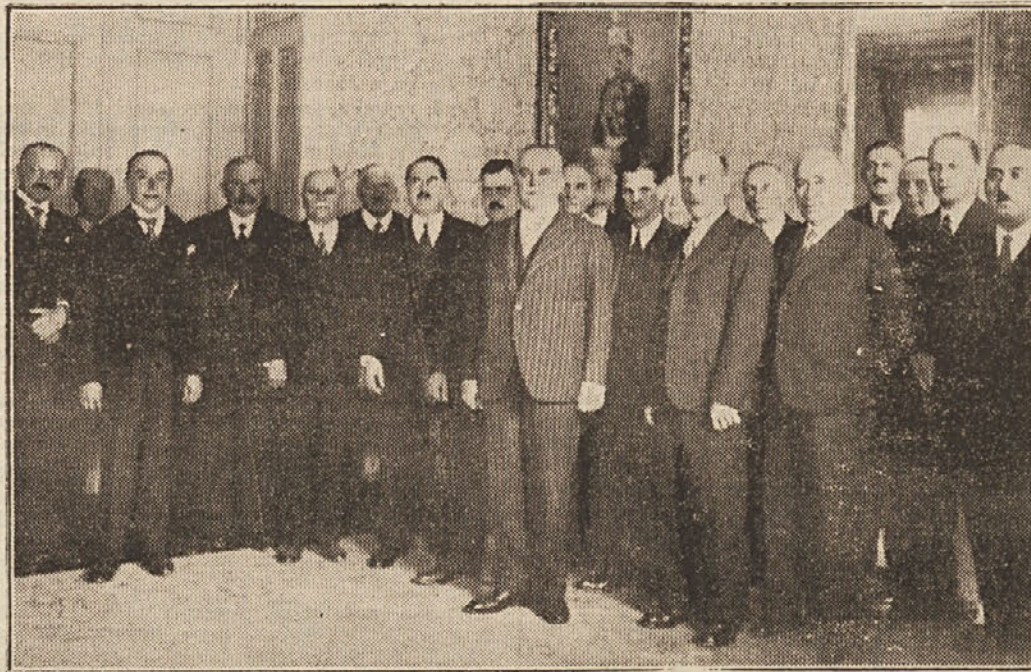
Ljubljana, 21. maja.

Z vsem mestnim svetom je opoldne prišel mestni predsednik g. dr. Ravnihar v bansko palačo. Čeprav je bilo toliko gospodov v dvorani pred sobo bana g. dr. Dinka Puca, vendar je bilo vse tiho in v resnici svečano mirno. In tiho so se gospodje mestni svetniki razvrstili v polkrog, ko je izpregovoril predsednik g. dr. Ravnihar in z izbranimi besedami naznanil, da je zastopstvo mesta Ljubljane prišlo izročiti dokument, da je ime zaslužnega župana g. dr. Dinka Puca zapisano v zlato knjigi mesta Ljubljane med častnimi člani.

Dne 28. februarja je ob enodušnem pri-trjevanju in odobravanju vsega mestnega sveta tedanji poslevodeči podžupan g. prof. Jarc stavil predlog, da reprezentanca mestne občine ljubljanske imenuje bana g. dr. Dinka Puca za častnega člana. Z markantnimi besedami je tedaj poslevodeči pod-

nadalje narekovalo vse dobro za njeno prebivalstvo. Z najtoplejšo zahvalo za vse dobro in lepo, kar je gospod ban kot župan posvetil Ljubljani, je župan g. dr. Ravnihar izročil prekrasno diplomu gospodu banu.

Z zastritim glasom je častni meščan g. dr. Dinko Puc ogovoril mestno zastopstvo z »Dragi prijatelji! Posebno ga veseli čast in odlikovanje, ker ga mu poklanja rojstno mesto. S tako radostjo sprejema počastitev, da se mu zdi sleherna odlika manjša. Tudi težki časi so bili in doživeli smo mnogo kritik in krivice, vendar smo pa ponosni, ker smo delali pošteno. Senca odlike pada tudi na vas, saj ste mi pomagali rešiti velika in težka vprašanja našega mesta, stanovanjsko bedo, razširjenje elektrike in vodovoda, zidanje klavnice, regulacijo Ljubljane in polno drugih koristnih del. Mnogo poguma je bilo večkrat treba in izdržati je bilo mo-

župan orisal njegove zasluge za vse sloje prebivalstva, ki je sedanj ban vodil mesto od leta 1924. pa do trenutka, ko ga je kraljevo zaupanje odlikovalo s pozivom na sedanjo mesto bana dravske banovine. Vsi mestni svetniki so prišli k njemu, da solemizirajo promocijo za častnega meščana in mu kot nekdanji sodelavci izroče diplomu. Predsednik g. dr. Ravnihar je gospodu banu čestital in povdarjal, da je odlikovani svojemu rojstnemu mestu posvetil vse svoje talente, zato pa vso Ljubljano tudi veselil, da mu je Ljubljana postala rezidenca kot banu. Častnega člana mestne občine Ljubljane, bana g. dr. Dinka Puca je govornik naprosil, naj ima mesto še nadalje oklenjeno v svojem srcu, ki mu bo gotovo še

goče le s pomočjo dobrih in zvestih sodelavnikov. Brez vašega dela in prijateljstva ne bi bil mogel vztrajati! Mislili smo, da smo naložili Ljubljani tudi težka bremena, vendar se je pa izkazalo, da so težka le na videz, ker so pravila že v zasnovah in premišljenem načrtu. S takim prijateljstvom se oklenite tudi mojega naslednika in tvorite z njim in z mestom nerazdelljivo celoto. Naj izginejo zadnje majhne razprtije, da bo prav vse posvečeno le blagru mesta! Ponos naroda je, da smo pomagali ustvarjati krasno mesto s srečnim prebivalstvom. Mnogo pa še manjka in smo potrebni še raznih institucij, univerzitetne knjižnice, poslopja za III. drž. gimnazijo in polikliniko, urejenih cest itd., kjer bom pomagal

z vsemi močmi, da bo naše mesto v resnici vsa bela Ljubljana.

Brez besedi je ban g. dr. Dinko Puc vsakemu svojemu nekdanjemu sodelavcu posebej pritrčno stisnil roko, le v roki župana g. dr. Ravniharja je prekinil tišino rahel šelest petih tisočakov za mestne reveže.

Jubilej Strossmayerjeve galerije

Zagreb, 20. maja.

Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti v Zagrebu je te dni proslavila 50letnico Strossmayerjeve galerije

Že v petek so člani akademije s predsednikom prof. dr. Albertom Bazalo sprejemali goste, ki so bili med njimi tudi ravnatelj Narodne galerije g. Janez Zorman in odbornik g. Saša Šantel ter predsednik Slovenske Matice in Znanstvenega društva g. dr. Dragotin Loučar.

V okviru prireditve ob jubileju je bila v soboto ob 10. slavnostna otvoritev 5. retrospektivne razstave hrvatske umetnosti z deli hrvatskih mojstrov Josipa Račića in Miroslava Krležića.

V soboto popoldne je bila slavnostna seja Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v proslavo 50letnice Strossmayerjeve galerije slik, kjer je Nj. Vel. kralja Petra II. zastopal arm. general g. Jurišić. Slavnostni govor je imel pokrovitelj Akademije nadškof g. dr. Bauer. Ob zaključku svojega s patriotskimi čustvi prežetega govora je nadškof g. dr. Bauer poklonil galeriji zlato in srebrno medaljo, ki mu jih je poklonil papež Lev XIII.

Predsednik Akademije g. dr. A. Bazala je predvsem pozdravil predstavnike Češke akademije znanosti in umetnosti. — Po zahvali ministru prosvete, banu in županu ter zastopnikom vojske, cerkvenih oblasti in Srbske kraljevske akademije gg. Živojinu Gjorgjeviću in Vladimiru Petkoviću je bila poslana udanostna brzojavka Nj. Vel. Petru II. in knezu-namestniku Pavlu. Govornik je proglasil za prave izredne člane Akademije zagrebska univ. profesorja dr. Marijana Salopeka in prof. dr. Stjepana Skrebo, za dopisne člane pa graškega univ. prof. in našega rojaka g. dr. Walterja Schmida, češka znanstvenika dr. Karla Petra in dr. Bogumila Bydžovskega, pisatelja Janka Leskovec in dr. Branimirja Wiesner-Livadića ter znane predstavnike hrvatske arhitekture Janka Holca, Edo Sena in Hugona Ehrlicha, ki so profesorji zagrebske tehniške fakultete. Po čestitkah novim članom Akademije je imel predsednik dr. Bazala predavanje o pomenu umetnosti v življenju naroda, a direktor Strossmayerjeve galerije dr. Artur Schneider je predaval o Strossmayerju kot zbiralecu umetnin.

Ob tej priliki je ravnatelj ljubljanske Narodne galerije g. Janez Zorman izročil tudi dar Narodne galerije za Strossmayerjevo galerijo, namreč sliko »Rožna obleka« slovenskega mojstra Mateja Sternena. Sternena umetnina nam predloča sedeče dekline v rožni obleki in odlično reprezentira višino slovenskega slikarstva.

Slavnostne seje so se med drugimi udeležili tudi Ivan Meštrović, prof. dr. Ilišić, kanonik Janko Barle, prof. dr. Hauptman, prof. dr. Tavčar in mnogo umetnikov ter učenjakov.

nih kamenčkov. Daleč za nami se izgublja naša sinje planine, pred nami pa valovi dolga zelena krivulja. Sami hribi — kamor ti seže pogled. Zelena preproga pod nami, vsa posuta s pestrobavanimi mozaiki, katere seka ozek srebrni pas — Ljubljana, ki veže drobne bele kocke — naše lične vase.

Bučanje motorjev te nalahno oglušti. Pilot sedi pred teboj. Kar nas je potnikov, strmino skozi okrogla okenca na vse strani. Solnčni žarki se lomijo v srebru kril in nagajivo dražijo lačne oči. Čudovit je občutek, ko le ta divji, bučeči srebrni ptič zanaša v sinjo modrinu.

Globoko pod nami pokojno počiva Cerk-

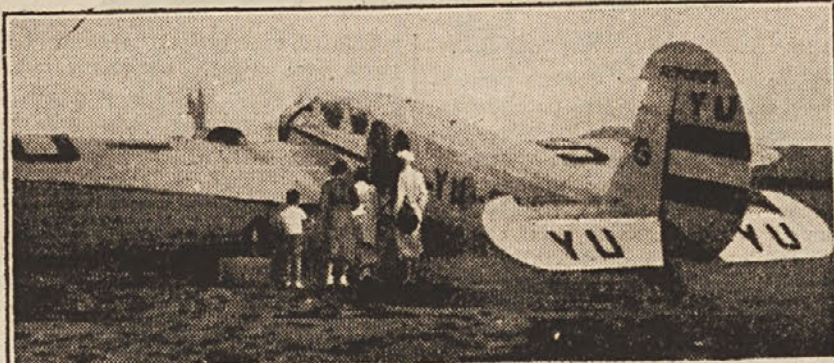
Kvišku! Kvišku! In naenkrat — srce zastane, oči zažarijo in poiščejo soseda. Je mogoče? Pred nami se izgublja v neskončnost široka siva črta — morje!

Naše morje! Naš Jadranski! Vedno bliže in bliže prihaja, vedno bolj sinja je njegova gladina.

In naenkrat se znajdemo nekje v modrinji. V modrem loku. Nad nami svit neba, pod nami sinjina morja. Vizija iz vesoljstva, ki jo seka le bučanje motorja.

Srebrni ptič se močno nagne. Padamo.

Grobničko polje. Košček saharške pušče, prenešen na našo zemljo. Kolesa so udarila na skalnata tla, podrslji smo po peščenem terenu, motorji so zmagovito za-

niško jezero, pozdravljajo nas Bloke in naproti nam hitita Ribnica in Kočevje. Temnozelenelne ploskve, ki jih sekajo svetlejša ravnila, upijajo naše poglede. Za čudovito lepim svetom višinskih vzboklin vstajajo v modrini zeleni grebeni, ki vzvalovijo v dolgi črti pred nami.

Nikjer pod nami ne zaznamo žive duše, povsod vidijo oči le božansko lepo pokrajino, ki se koplje v zlato solnčnih stren, nad nami se pa boji brezmejna nebesna obla. Sem in tja švigne bela meglica mimo nas, preveliko je ganotje, ki te prevzame, ko se dotakneš oblaka.

Kot dih se pojavja naenkrat pred nami najvišji vrh Gorskega Kotarja — Risnjak.

bučali, srebrna krila so vrgla senco na zemljo. Obstali smo pred hangarjem. Glasovi se bližajo. Nekdo odpre vrata kabine.

Opiti sonca in zraka izstopimo, sedemo v avto in zdrčimo po Lujzinski cesti na Sušak.

Zopet smo na Grobniškem polju in mudi se nam v Ljubljano. Pilot sedi že za krmilom. Motorji buče.

Propeler zabrni. Tla se pogreznejo pod nami, nebo in zemlja sta vedno večja in večja, svet pod nami pa vedno manjši in neznatnejši. Bele niti se pno pod nami, take, po katerih morajo ljudje tako dolgo hoditi na kolodvore. Kakor strahovi pri

belem dnevu izginjajo skale in gore v solnčno daljino. Kotanje, gorski grebeni in gozdovi, male naselbine in samotne stee, kako majhno, neznatno, kako ljubko je vse to!

Morje nam pošilja še svoj zadnji pozdrav. In kakor stavec navkreber se počasi in trudno zvija pod nami železnica v zasekano skalo.

Mi letimo! Nebo hiti pred nami, za nami po izginjati Reka in Sušak.

Naenkrat nekaj silno strese letalo. Burja se je zaletela vanj, nagnila ga na desno in levo stran, v hipu je luknja redkega zraka pogoltnila letalo za nekaj deset metrov. V trenutku so nam mravlje zagomazele po hrbtu. Pilot se je obrnil k nam, rahel nasmešek mu je poigral okrog ustnic, pobožal nas je z očmi, močan in velik, nas male otroke. In bilo nam je zopet prijetno pri srcu.

Motorji buče in vlečejo letalo za seboj. Kakor na tračnicah, ki bi v loku vezale morje z očakom Triglavom, drsimo skozi ozračje z brzino 180 km na uro. Te brzine ne občutiš, še manj pa opaziš. Pogled na zemljo in zdelo se ti bo, da se voziš v avtu z maksimalno hitrostjo 5 km na uro. Občutek čudovitega ugodja, prekipevajočega veselja in absolutne sigurnosti te objame vsega. Le škoda, da traja užitek tako kratko. Komaj se dobro zaveš, da reže solnčne žarke visoko nad zemljo, komaj se zaveš, da si zakrilil skozi oblake, komaj spoznaš, kako majhna in neznatna je naša zemlja, kako velika in mogočna je nebesna obla, letiš že čez Cerkniško jezero naravnost proti Krimu in par minut nato pristaneš že na zeleni, gladki ploskvi našega aerodroma.

Pol ure iz Ljubljane na Sušak. Ali ni to najlepša, najboljša in najprijetnejša zveza Slovenije z morjem, Ali ni to najpopolnejša zmaga nad daljavo in časom?

Vzletite še vi nad našo zemljo, ki se vam vidi iz zračnih višav kot pester, pravilni mozaik, vzletite pod nebo, vdihnite zrak 2000 m nad našo zemljo!

Odmevi

Za presojo globoke notranje povezanosti med državami Male antante in za sodbo, ki jo ima o tem tujina, je zanimiv uvodnik v listu »Frankfurter Zeitung« z dne 18. t. m., ki se dotika posledice češkoslovaško-ruskega sporazuma v pogledu odnosov Male antante do sovjetske Rusije. List podaja najprej podrobno analizo teh odnosov za vsako državo Male antante posebej, potem pa zaključuje: »Ko bo Beneš v kratkem odpoval v Moskvo, da tam izmenja diplomatske akte novega sporazuma, ni dvoma, da se bo pri tem lahko skliceval tudi na privolitev obeh svojih kolegov (Titulesca in Jevticia) v svetu Male antante, saj bi češkoslovaško-sovjetska pogodba o medsebojni pomoči brez njihju pristanka ne bila po statutih (Male antante) ni mogoča. To seveda še ne pomenja, da bo tudi Jugoslavija na ta način nekega lepega dne skrivaj zlezla v novo zvezo. Vendar pa ima to dejstvo tudi zanj za posledico, da bo v primeru nastopa v paktu predvidenega primera (t. j. vojaškega napada na Češkoslovaško ali Rusijo) tudi njena vloga že v naprej določena.«

V knjigi »Švica v boju za svoj obstoj«, ki jo je spričo dveh velikih nevarnosti, ki vise nad to demokratsko zemljo: nacionalno-socialistična na Severu in fašistična na Jugu, pred kratkim izdal Gonzague de Reynold, čitamo med drugim o pomenu Švice na evropskem kontinentu: »V tem je prva vrednost in najizrazitejša utemeljitev njene obstoja v Evropi: da je namreč sploh mogoče, da politično združuje v sebi ljudi različnih, da, celo nasprotnih ras, jezikov in veroizpovedi in jim daje tudi možnost skupnega življenja. Švica ne združuje samo protestantov in katolikov — to itak vidimo povsod — in tudi ne samo različnih in celo nasprotnih jezikov in ras — tudi to vidimo drugod, ne samo v Švici —, namreč kar Nemce, Francoze in Italijane. Prav je imel Cornut, ko je dejal: Švica je mala, v sebi pomirjena Evropa.«

V nemškem listu »Die Brücke«, ki izhaja v Pragi, čitamo med drugim ta-le zanimiva razmišljanja o uspehih takozvanih »avtoritativnih« režimov na gospodarskem polju: »Medtem ko se Anglija, Švedska, Češkoslovaška in druge demokratske države, v katerih so javne finance podvržene stalni kontroli naroda, vedno bolj vračajo k normalnim gospodarskim razmeram in s tem k boljšim delovnim in življenjskim pogojem, postaja polom državnih financ in valutnih prilik v avtoritativno vladanih državah vedno večji, pri čemer po vrhu še kopičenje korupcijskih škandalov, ki jih je sicer zaradi pomanjkanja javne kontrole mogoče zabrisati, tudi ne prinaša k utrditvi zaupanja v končno uresničene prejšnjih lepih volilnih programov. Demokracija in javna kontrola spadata na gospodarskem področju prav tako tesno skupaj kakor avtoritativno državno vodstvo in za kulisami vodena gospodarska in finančna politika.«

O novem položaju, ki nastaja v Tihem oceanu spričo pravkar izvedenega plebiscita o neodvisnosti filipinskega otočja, ki je pripadalo do zdaj Združenim severnoameriškim državam, piše »Frankfurter Zeitung« z dne 18. t. m.: »Nova ustava Filipinov, ki daje po dolgih letih popolno samostojnost temu otočju, je bila skoro brez pridržkov od otoškega prebivalstva sprejeta. S tem nastaja povsem nov položaj, ki utesni biti daljnosežnega pomena za razdelitev oblasti nad Tihim oceanom, za vpliv Japonske v južni smeri, kakor tudi za nadaljnjo usodo Kitajske... Utrditelj Formoze, otoka, ki zapira proti Pacifiku vsa severna na Filipine meje, kakor tudi vsa vzhodna srednje-kitajska pomorska mesta, je Japonec zagotovila izredno strateško pozicijo, ki ni samo naenkrat spravila v ospredje njenih aspiracij na Kitajsko, marveč utegne obenem postati zelo nevarna tudi za sam Singapur, ki predstavlja angleški ključ do Kitajske, Avstralije in Indije. Filipini so do zdaj, sredi med obema pozicijama, tako Anglijo kakor Japonsko neutralizirali. In dejstvo, da so Združene države prav tu imele svojo postojanko, je ameriški vesilski polet strateškega zamiselnosti njenega kitajskega trga prineslo še odločilno vlogo tretjega, ki odločuje v sporu ostalih dveh vesil. To se je posebno očito pokazalo pri pomorskih razgovorih lanskega leta v Londonu, ki je nepopravljivo ameriških zastopnikov prepričala sklenitev konvencije med Anglijo in Japonsko. Zdaj pa boče USA to otočje spustiti iz rok. Tega koraka si ne moremo drugače razlagati kakor z ozirom na notranje prilike v Združenih državah, ki, zaostrene z notranjo krizo, silijo celo vlado pomorskega oboroževanja tako naklonjenega predsednika Roosevelta, da se bi, tako suhoparnega razloga, kakor je konkurenca filipinske sladkorne industrije oni odpuve strateško tako važni točki iz, rekli na ameriškem kontinentu. Toda ni to edin primer. Pred dobrim letom se je nekaj podobnega zgodilo s — Kubo. In še težjega bremena se bo Amerika iznebila, samo da bo vzrasla spet njena notranja moč, ki jo bo usposobila za njeno vlogo v svetu in na Pacifiku.

Lahkoatletski dvoboj reprezentanca Beograda — reprezentanca Ljubljane

Nedelja, 26. t. m. ob 16. uri, igrišče Primorje. V nedeljo bodo ljubljanski lahkoatletski imeli v gosteh odlično lahkoatletsko ekipo reprezentance Beograda, ki nastopi v revanšnem dvoboju proti reprezentanci Ljubljane. Dvoboj bo tudi od druge strani v znamenju revanše, kajti Ljubljana se bo sedaj skušala revanširati za poraz, ki ga je utrpela v minulem letu, sicer z minimalno razliko ene točke, v Beogradu. Reprezentanca Beograda ne tvorijo sedaj samo člani beograjskih klubov BSKA, Jugoslavije in Ruskega, temveč tudi atletični odličnega Pančevskega S. K. iz Pančeva, katere mesto tvori danes z Beogradom upravno celoto. Reprezentanco Ljubljane pa bodo tvorili člani S. K. Ilirije in ASK Primorja. Sigurno mesto v reprezentanci Ljubljane je imel tudi Starman L. član Sloge, toda na isti dan bo zastopal naše državne barve na balkanskem maratonu v Atenah.

Beograd je sodeč po uspelem nedeljskem mitingu v Pančevu, kjer je zbral vse svoje kanone, v nedeljo postavil svojo kompletno ekipo, t. j. pokazal bo 100% višino svoje kvalitete. Na startu bo sodeč po rezultatih, doseženih na tem mitingu imel: v teku na 100 m Bauerja (PSK) (11'3), zmagovalca na zadnjih balkanskih igrah, in Stefanovića (Jugoslavija) (11'4), večkratnega državnega reprezentanta v tekih oziroma stafetnih tekih na kratke proge. V teku na 400 m sta si priborila mesto Nikhazi (52'7) in Banšćag (oba Pančevu), zmagovalca in tretjeplasirani na minulih Balkanskih igrah, katere je resno ogrožal Stefanović (Jugoslavija), ki je bil član naše državne stafete 4 × 400 m. Tek 800 m bo branil zopet Nikhazi (2'11'3), ki je za malenkost podlegel na minulih balkanskih igrah izbornemu Grku Georgakopoulou. Drugi bo po vsej priliki Deči, tudi Pančevčan, njihova nova nada na srednje proge, ki je o priliki lanskega letnega dvoboja v Beogradu v teku 1500 m premagal oba zastopnika Ljubljane, Czurdo in Goršeka, Goršek pa je uspešno slavil revanšno zmago na državnem prvenstvu in iztisnil ga iz državne reprezentacije. Deči bo zastopal barve Beograda tudi v teku 1500 m (4'37). Drugi zastopnik Beograda, Pančevčan Leuhart je znatno slabši, kajti dosegel je rezultat 4'40'4 min. V teku na 5000 m je kot prvi vskočil tudi Pančevčan Čeke (17'31'8), drugi je stari naš znanec in najstarejši beograjski atlet Jugoslavija Stefanović-Maratonce. Ni izključeno da bo Beograd poskusil tudi z Dečijem. V stafeti 4 × 100 m je premočno in z dobrim rezultatom (45'4) zmagala stafeta Pančevskega S. K. v postavi: Ristić, Nikhazi, Banšćag, Bauer. Brez dvoma, da je Ristić zamenjal Stefanovića, ki bo s svojim sodelovanjem brez dvoma pripomogel Beogradu, da bo tekel pod 45 sek. Kakor vidimo v vseh tekih z izjemo Stefanovića I. in II. bo Beograd v vseh tekih zastopal Pančevu, kar jasno pričra o veliki kvaliteti lahke atletike tega malega mesta! V skokih in metih se situacija spreminja v prid beograjskih klubov. V metu krogla bomo videli znane atlete Kleuta (13'79 m) in Bojovića (oba Jugoslavija). Kleut je že večkrat uspešno zastopal naše državne barve na Balkanskih igrah, celo zmagal je enkrat. V metu diska nastopita ista atleta. Kleut (41'41 m) je tudi v tej disciplini bil večkrat uspešen državni reprezentant. V metu kopja po beograjskih vesteh Nikolić (Jugoslavija) 54'05 m, največji jugoslovanski talent v metu kopja, ki je v treningih dosegel opetovano rezultate preko 58 m in nas je na minulih Balkanskih igrah uspešno zastopal; kot drugi zopet Kleut, brez dvoma naš najboljši allround atlet. Skok v daljavo bosta reprezentirala Novaković (6'49 m) in Mioković (oba BSK), naša stara znanca in večkratna državna reprezentanta. Novaković je bil do leta 1934. državni rekord v skoku v daljavo, Mioković še danes brani državni rekord v troskoku. V troskoku in v skoku v višino se je kot edini Pančevčan v disciplinah skokov in metov vrnil Telesko (skok v višino 1'78 m, troskok 13'02 m), večkratni državni naš reprezentant, v troskoku je drugi Mioković (BSK), v skoku v višino Mor (Jugoslavija) (1'74 m). Kakor vidimo, je ekipa Beograda sestavljena v veliki večini iz starejših, v mnogih težkih državnih prvenstvenih in reprezentativnih borbah zelo preizkušenih atletov, ki bodo veliki rutini dodali tudi dobro porcijo borbenosti in taktičnega znanja. Edini novinci Mor in Leuhart jih bodo brez dvoma z največjim elanom sledili. Beograd bo tedaj zastopal sedem jugoslovanskih državnih reprezentantov na zadnjih Balkanskih igrah, katerim se pridruži še dva bivša reprezentanta in rekorderja Novaković in Telesko ter dva drugoplasirana na zadnjem državnem prvenstvu v Zagrebu (Deči in Bojović). Ogródje ekipe Beograda (Bauer, Stefanović, Banšćag, Kleut, Nikhazi, Mioković in Nikolić) je nepremagljivo! Jutri bomo pri opisu reprezentance Ljubljane razmotrivali, v katerih disciplinah bomo zamogli uspešno zoperstaviti se Beogradu, ker je tudi Ljubljana za zadnje Balkanske igre dala ne samo devet reprezentantov, temveč tudi tri balkanske prvake, medtem ko so ostali prinesli naši ekipi mnogo odličnih plamentov in dragocenih točk.

Drobne sportne vesti

München 1860. eden najboljših klubov Bavarske, igra za binkošti z Gradjskim.

Racing Club Strasbourg, drugoplasirani klub Francije, igra v četrtki v Beogradu z BSK, v nedeljo pa z Jugoslavijo.

Pred »rumeno nevarnostjo« svari bivši svetovni boksarski mojster Gene Tunney, ki je potoval po Kitajskem. V Pekingu si je ogledal več boksarskih matchov in pravi, da je bil presenečen nad talentom, ki ga kažejo Kitajci za ta sport. Pravi, da bo treba v nekaj letih resno računati z rumeno nevarnostjo tudi v ringu. V tej zvezi je tudi zanimiva vest, da bo poslala Kitajska drugo leto na berlinsko olimpijado 50 sportnikov, predvsem za maratonski tek in v hoji na 50 km. Za poslednjo disciplino imajo prav dobrega zastopnika v Tsai Tsungneeu-ju iz Sehanghaja.

Sunderland je nastopil dvakrat v Barceloni proti reprezentanci Katalonije in je obakrat zmagal, prvič z 7:1, drugič pa z 2:1.

Japonec Chuhei Nambu drži že od leta 1931 svetovni rekord v skoku v daljino s 7'98 metra. Temu rekordu se je sedaj nevarno približal ameriški črnc Jesse Owens, ki je skočil pri treningu 7'96 m. Upajo, da bo v kratkem dosegel 8'20 m.

Nemška nogometna reprezentanca, ki igra 26. t. m. v Dresdenu reprezentančno tekmo s Čehoslovaki, je po izkušnjah s Španci nekoliko izpremenjena. Tako, da bodo igrali v tej postavi: Jakob, Janes, Tiefert, Gramlich, Goldbrunner, Zielinski; Lehner, Lenz, Conen, Siffing, Fath.

Constante Girardengo, eden najslavnejših kolesarskih dirkačev sveta, se kljub svojim 42. letom udeležuje slovite dirke okoli Italije. Pravi, da bi rad še potokel svojega naslednika in zmagovalca Alfreda Bindo, potem pa se bo poslovil od sporta.

Zmagovalce na olimpijadi (Los Angeles) v skokih s stolpa, American Harold D. Smith, bo treniral nemške skakače in je že na polji v Evropi.

Svetovni mojster Canzoneri, o katerem smo poročali, da si je znova osvojil prvenstvo v lahki kategoriji, je povabljen v Evropo. V Londonu naj bi nastopil proti Kidu Bergu, v Parizu pa proti Humeryju.

Angleški profesionalci se v Švici niso ravno proslavili. Manchester City je igral v Curihu s kombinacijo Young-Fellows-Grashoppers in je tesno zmagal s 3:2 (2:1). Everton pa je igral s F.C. Bern 2:2.

Jin Flynn, bivši ameriški mojster v težki kategoriji, ki je zmagal leta 1917 nad Jackom Dempseyem knock-outom, je umrl v starosti 55 let. Dempsey, ki je bil tedaj na začetku svoje boksarske kariere, je kmalu potem v revanši Flynnu že v prvi rundi podrl.

V južnoameriškem prvenstvu je zmagala Argentina s 143 točkami, 2. Brazilija je dosegla 119 točk, 3. Čile 39 točk, Uruguay in Peru vsak 10 točk. V waterpolu je zmagala v finalu Argentina nad Brazilijo s 4:2.

Sokolstvo

MLADINSKA AKADEMIJA NA TABORU

O slavnostih razvitja prvega dečjega prapora Sokola I Tabor smo včeraj obširno poročali, danes pa se omejimo samo na mladinsko telovadno akademijo v nedeljo popoldne v laborski dvorani, ki je bila zasedena do zadnjega kotička. V prvih vrstah so zasedli svoja čustna mesta zastopnik Visokega kuma brig. general Jovanović, češkoslovaški konzul br. inž. Ševčík, podstarosta SSKJ br. Gangl, načelnik br. Ambrožič, načelnica sestra Skalarjeva, častni starosta Ljubljanskega Sokola br. dr. Viktor Murnik, češkoslovaško odposlanstvo Sokola Kr. Vinogradi ter mnogi drugi predstavniki Sokolstva, raznih uradov, društev in organizacij.

Salonski orkester pod taktirko br. Verija Svajgarja je ob otvoritvi akademije zaigral državno himno, ki so jo vsi stoji poslušali. Devet točk obsegajočo akademijo je otvorila moška deca Sokola Kr. Vinogradi s krasnimi vajami »Krepimo se«. Telovadna skladba nam je pokazala pravilno vzgojo dečev v sokolski telovadnici. Od veselih iger z žogo, tekov, dihalnih vaj itd. je prešla deca v siljajo izvedbo prostih vaj. Vse vaje so dečki izvajali s spremljevanjem godbe, kar je vaje še bolj poživilo. Ko so se ovacije polegale, je 12 deklic Sokola I prav ljubko izvedlo rajalni nastop, takisto se je odrezala sedmorica dekčev s prav čedno izvedenimi vajami. Viharno vzključanje se nastalo, ko so se pojavile

na odru deklice vinogradskega Sokola I v svojih lepih telovadnih oblekah ter odlično in graciozno opravile ritmične proste vaje po češki polki. Krasni gibi in precizna izvedba so navdušili občinstvo, da je prirejalo deklicam neprestane ovacije. Manjša ženska deca Sokola I je nato prav lepo izvedla proste vaje, nakar so deklice vinogradskega Sokola odlično opravile ritmične proste vaje, ki se odlikujejo po pestrosti gibov rok, nog in trupa. Izvedba je bila na odlični višini. Imenitno so se nato odrezali dečki Sokola I z lesenimi meči in ščiti. Vaje na gredeh starejše ženske dece bi pri večji pazljivosti dosegle še boljši uspeh. Naravnost frapirali pa so gledalce preskok dekčev vinogradskega Sokola čez mizo s prožno desko. Za zaključek so češkoslovaški dečki in deklice v krasnih čeških narodnih nošah zaplesali »Česko besedo«, kar je vzbudilo pri gledalcih ponovne ovacije in viharno odobravanje. S sokolsko koračnico je bila zaključena telovadna akademija, ki bo ostala vsem posetnikom v neizbrisnem spominu. Mladim češkoslovaškim gostom naša iskrena in bratska zahvala in kmalu na svidenje. Na zdar! Zdravo!

Akademija pomladkarjev JS

Ljubljana, 20. maja.

Vsako leto prirejajo podmladkarji Jadranske Straže akademije in pripomorejo z njimi svojim revnejšim tovarišem pot na naše morje, na naš sinji Jadran.

Podmladkarji na I. državni realni gimnaziji so priredili včeraj ob 16. uri pod pokroviteljstvom g. podbana dr. Otmarija Firkmajerja in častnega damskega komiteja lepo uspešo akademijo v kazinski dvorani. Dasi čas, pa tudi mala neakustična in temna dvorana niso ravno najbolj vabljivi za akademije s koncertnim sporedom, so vendar prijatelji naše mladine v častnem številu napolnili dvorano. Med posetniki smo opazili poleg g. načelnika prosvetnega oddelka prof. Josipa Breznika, ki je na prireditvi zastopal g. podbana, predsednico častnega damskega komiteja gospo dr. Firkmajerjevo, senatorja g. dr. Gregorina, zastopnike profsorskega zbora in nacionalnih organizacij.

Prireditelj je otvoril načelnik podmladkarjev na I. drž. realni gimnaziji Igor Breznik, ki je povdaril, da je morje mladini najvišji ideal želja in nad, zato pa tudi mladina zanj tako rada deluje in se mu klanja. Zanimiva je njegova izjava, da je postal podmladek Jadranske straže v treh letih najmočnejša šolska organizacija.

Spored akademije, ki jo je vodil prof. Rančigaj, je bil prav pester. Omeniti moramo moški oktet, ki je zapel »Jadransko morje«, »Vinskega brata«, »Travniki so že zeleni« in »Venček koroških narodnih«, solistko gđc. Nado Stritarjevo, ki jo širša javnost že dobro pozna, saj je zvesta članica renomiranega ženskega terceta »Stritar«, ki se je prav lepo uveljavil v ljubljanskem radiu, vijolinista-solista Marka Severja in pa mlade harmonikarje, ki imajo za seboj še nešteto uspešnih nastopov in polno priznanj. Med harmonikarji sta nastopala tudi dva solista, tako šletni Andrejček Čekada in malo starejši Pavel Kosec, ki sta bila deležna prav iskrenega odobravanja. H koncu je oktet zapel še s solistko Stritarjevo »Jaz bi rad rudečih rož«, na kar se je razvila prosta zabava s plesom, pri kateri je sodeloval priznani in priljubljeni Nagodetov jazz.

Harmoniki čast

Pretečeno nedeljo smo bili navzočni pri Akademiji podmladkarjev Jadranske Straže v kazinski dvorani. Spored — od pričetka do konca — je bil odlični in vreden prav tople pohvale. Predvsem gre priznanje prof. Rančigajevim mladim harmonikarjem, ki so s svojim, že uglašenim nastopom v zboru pokazali, kaj znajo. Ganljivo ljubka slika je bil zlasti solo nastop petletnega harmonikarčka Andrejčka Čekada, ki je, deležen burnega aplavza, neustrašeno in brezhibno zaigral dve ariji. Vsa čast g. prof. Rančigaju, ki se ne straši truda nego nam s svojim vztrajnim in precizno zasnovanim poukom odkriva in vzgaja mlade talente, obenem pa skrbi, da vsake narodno godalo harmonika, prihaja vedno bolj v poštev in v rabo, se izpopolnjuje ter tako dobiva mesta ne le v kmetski hiši, pač pa tudi tam, kjer ji gre, to je v koncertni dvorani.

Zadeva časti vseh Jugoslovancev so rojaki v sužnosti! Ščitimo svojo nacionalno čast ter pristopajmo k Braniboru!

Mag. št. 20.987/35.

Razpis

Mestno poglavarstvo v Ljubljani ponovno razpisuje dobavo hrastovih pražov za dovlačilnico v mestni klavnici.

Licitacija bo v ponedeljek, 3. junija 1935 ob 11. uri

v mestnem gradbenem uradu v Ljubljani, Nabrežje 20. septembra.

Pripomočki se dobijo proti povrnitvi stroškov v mestnem gradbenem uradu med uradnimi urami.

Mestno poglavarstvo v Ljubljani, dne 18. maja 1935.

Predsednik:

Dr. Vladimir Ravnihar l. r.

Ali ste se že naročili na „Glas naroda“?

Kako dvigniti cene kmetskim pridelkom?

Beograd, 20. maja. AA. Odbor kmetijskega ministarstva, ki proučuje, kako naj bi se dvignile cene kmetijskih pridelkov, je na svoji seji pri proučitvi vprašanja vnovčevanja kornu ugotovil, da sedanji način intervencije PRISADA ne ustreza splošnim interesom gospodarstva, ker so ti ukrepi le trenutnega pomena in brez prave smeri, bodisi teritorialno, bodisi vremensko, in da se teh delovnih metod lahko posluži samo ožji krog dobro poučenih ljudi. Pridelovalci in gospodarstvo bi imeli od te intervencije koristiti le tedaj, če se presežek preferencial uporabi za nakup zalog po cenah, ki odgovarjajo izvoznim pariteti v sosednjih podonavskih potrošnih državah. Zato je odbor mnenja, naj bi bil izvoz dovoljen vsem. Pridelovanje prima, pa naj opravi posebna centralna ustanova iz prizadetih ustanov in poideincev. Prizadova vloga pa naj bi bila regulativno konkurenčnega značaja.

Glede oljnih semen je odbor ugotovil, da je najbolj pereče vprašanje njihovega odkupa. Zaradi propagande te kulture se bo naša država že letos približala količinam, ki so potrebne za domačo predelavo. Zimska repa je že pred žetvijo in vse kaže, da bo pridelek

zelo obilen in dober in da bo prišla nova repa na naš trg že v dveh tednih.

Ker pa so na mednarodnih tržiščih za to blago zelo nizke cene, je nevarnost, da bo industrija krila svojo potrebo s cimenimi surovinami iz sosednjih držav, seve na škodo naših domačih pridelovalcev. To bi povzročilo več deset milijonov škode vsem našim pridelovalcem in bi bila ta škoda še večja zaradi tega, ker bi se pridelovanje teh semen v bodočnosti kompromitiralo.

Na podlagi tega je odbor mnenja, da je treba vprašanje cen tega blaga na domačih tržiščih urediti takoj s primernimi ukrepi, kar bi bilo mogoče doseči s sporazumom med pridelovalci in vodilno industrijo, oziroma z ustanovitvijo potrebne zveze pridelovalcev. Vsako zavračanje te ureditve bi povzročalo ogromno izgubo. Ta bi se pokazala efektivno s padcem cen na tržišču in pa moralno, ker bi ogrozila nadaljni razvoj te kulture in s tem neobhodno preorientacijo naše kmetijske proizvodnje. Še najboljša zaščitna mera za to našo domačo novo kmetijsko panogo bi bila ta, da se po možnosti odredi uvozna carina ali kakšna primerna pristojbina za tuje blago.

Zborovanje vinogradnikov v Ormožu

Poročali smo pred kratkim, da bo imelo Vinarsko društvo za Dravsko banovino svoj letošnji redni občni zbor dne 1. junija 1935 ob 17. uri v telovadnici meščanske šole v Ormožu.

V nedeljo, dne 2. junija 1935 ob 8. uri bo istotam vinarski kongres s sledečimi referati:

1. Racionalizacija v vinarstvu. Poroča ravnatelj banovinske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu g. ing. Ivo Zupanič.
2. Sodobne tehnične pridobitve v vinogradništvu in kletarstvu. Poroča referent za vinarstvo in kletarstvo pri kr. banski upravi v Ljubljani g. ing. Sergij Gorup.
3. Gospodarsko stališče vinogradnika in njegove zahteve. Poroča predsednik vinarskega društva g. Lovro Petovar.

Popoldan bo ogled zanimivosti v Ormožu in obisk vinske poskušnje pri Skorčiču, prirejene za udeležence običnega zbora in kongresa.

V ponedeljek dne 3. junija 1935 bodo izleti:

Gorenjski čebelarji se organizirajo

Kranj, 17. maja.

Čebelarji kranjskega sreza so imeli preteklo nedeljo lep praznik. V Kranju se je zbralo kakih 60 čebelarjev delegatov iz vsega sreza, od Smlednika do Preddvora in Leš, zlasti močna je bila udeležba iz Nakla in Križev. Najprej so slovesno otvorili moderno čebelarsko opazovalno postajo, ki je zaenkrat nameščena v čebelnjaku g. Alberta Roosa v Kranju in za katero se je tajniku kranjske podružnice g. prof. dr. J. Zontraju, ki je tudi vnet in izkušen čebelar, posrečilo izposlovati od banovine znatno podporo 700 Din. Potem pa se je vršilo zborovanje, združeno s strokovnim predavanjem. Čebelarji so razpravljali o razdelitvi paviš, kar sedaj niti spore, o izboljšanju čebelarstva v kranjskem

1. Ogled ormoško-ljutomerskih gor. Odhod iz Ormoža ob 7. uri 30 minut z vlakom v Ivanjke, potem peš čez Svetinje, Jeruzalem in Slaninjak v Ljutomer.

2. Ogled vinogradov v Spodnjih in Srednjih Halozah. Odhod iz Ormoža ob 7 uri 30 minut z avtobusom čez Zavrč, Sv. Barbaro, Leskovec itd. v Plju.

Izletov v ormoško-ljutomerske in haloške gorice so morejo udeležiti samo tisti člani Vinarskega društva, ki se bodo za nje do 25. maja 1935 pri Vinarski podružnici v Ormožu prijavili.

V Ormožu se bodo obravnavala vsa vprašanja našega od vseh strani ogroženega vinogradništva. Zato naj se vsi vinogradniki organizirajo v Vinarskem društvu in naj pohite omenjene dneve v Ormož, kjer bodo mogli iznesti vse svoje želje. Na omenjene prireditve so vabljeni tudi gg. narodni poslanci iz vinorodnih srezov Dravske banovine.

sreza, o združitvi vseh 6 že obstoječih podružnic sreza, dve se bosta pa še ustanovili, v zvezo in o ustanovitvi svoje zadruge. Zadruge bo prevzemala proizvode, med klasificirala in prodajala žigosanega. Skrbela bo tudi za nabavo različnih potrebščin. Naše čebelarstvo je sedaj nekoliko v krizi, konkurirata zlasti Prekmurje in Vojvodina s cenejšim, čeprav slabšim blagom. Jeseni bo 4-5 dnevni tečaj za vzgojo naraščaja. »Slovensko čebelarsko društvo« je kupilo v Ljubljani hišo za 400.000 Din, ki bo nosila ime »Janšev dom«. V njej bosta trgovina in skladišče. Nedoljsko zborovanje gorenjskih čebelarjev je bilo posvečeno izključno reorganizaciji in izboljšanju ter večji rentabilnosti te lepe gospodarske panoge.

S. O. S. malega obrtnika

Priden, pošten, vso dolgo dobo življenja varčen obrtnik obupan stoji ob jamboru svoje ladjice — svojega obrata in gleda s strahom v daljavo, kako se črna pošast vedno bolj bliža, da ga zajame in pogreze v svoje žrelo. Ladjica se bori in bori z vso silo, vendar je vsako prizadevanje zaman. Vihar je premočan, nobenega odpora ni več, če ne pride odrešenje od drugod. Dolga leta je ustvarjal. Z žuljavimi rokami bi rad pokazal svetu, da ustvarja zopet le delo in samo delo, temelj blagostanja, ne pa brezdelje in spekulacijo. O ti kruta prevara! Od zore do mraka je dolgo vrsto let delal, premišljeval, izpopolnjeval — ničesar zase — nego samo za svoj obrat. Za podvig jugoslovanskega obrtništva! Tudi v interesu kmeta, saj sta obrtnik in kmet tako vezana druga na drugega, da je drugemu brez drugega nemogoče živeti. Eden najboljših komentov za kmeta je bil vedno obrtniški delavec in obrtnik sam. Da, prav res! Ironija usode!

Mirno je plavala njegova ljubljena ladjica in kmalu je po svoji zmornosti, kakor se je nuj in kakor je pač znal. Zadovoljen, čeprav utrujen je legel spat, da si nabere novih moči za jutrišnje delo. Sprejemal je naročila kar za več tednov naprej, zadovoljen on, zadovoljni odjemalci. Pa je bilo naročil čim dalje manj in so nazadnje posamezna poverila le še poredko cepala skupaj.

Poseten možak je s skrbjo in duši gledal, kaj to pomeni, kam to pelje. In se je obrnil malo okrog in videl, da se povsod konkurenca modernizira, napravlja boljše stroje za boljše izdelavo itd. Kaj torej storiti? Ustaviti obrat? S čim potem živeti? Nabaviti stroje, preurediti svojo delavnico. Da! Ali odkod denar? Zadolžiti se seveda. Že beseda »dolga« ga je prestrašila. Ali sila kola lomi! Tako je mož prijel s svojo, z dušo in ljubeznijo povezano ladjico pred prvega zajedalca — upnika.

Novi stroji so opravljali svojo dolžnost, plačevali so se visoke obresti in šlo je svojo novo krizevo pot dalje.

Kakor strupeni plini se je privlekla počasna megla krize k nam in prinesla s seboj novo gorje. Od leta do leta vedno manjše povpraševanje po blagu. Od leta do leta stalen padec cen, silni gospodarski prestresljaji: insolvenca itd. Povsod je trpel obrtnik. Na drugi strani pa ista rigorozna zahteva obresti, pritisk odplačevanja vedno večji, zaslužek stalno nižji... Ladjica je zašla v vihar. Ali ni on tudi dober davkoplačevalec, ali ni mogoče vsega izpolniti, kar mu država diktira, ali nista mogoče v neločljivi povezanosti kmet in obrtnik in je ta radi zaščite prvega sam prišel v težkoče. In vendar sam nima nikjer in nikjer uspešne zaščite.

Na svoji ljubljani ladjici čaka zapuščen, osamljen, potr in obupan ubogi obrtnik-krmar, kdaj ga iz strašnega viharja pripeljejo v mirnejše zavetje.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamna značaja stane petina vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

NOVOZIDANA, ENONADSTROPNA VILA začetkom Mirja, 7 sob, pritlikopna, krasno urejen vrt, v hiši centralna kurjava, ves komfort, napredaj za Din 400.000—. Možno je prevzeti nekaj hipoteke. Naslov pri »Posest«, Realitetna pisarna, Miklošičeva c. 4. GOSTILNO na prometni cesti, z 2 sobama, kuhinjo, vrtom, z inventarjem odda za mesečnih Din 1400 — »Posest«, Miklošičeva cesta št. 4 II. Potrebna kavelja Din 4200—.

Radio

Sreda, 22. maja.

Ljubljana: 12.00 Melodije z juga (Havajske kitare) — 12.45 Poročila — 13.00 Čas, vreme, obvestila — 13.15 Valčkova ura — 14.00 Vreme, spored, borza — 18.00 Plošče po željah — 18.20 Pogovor s poslušalci — 18.40 Čas, poročila, spored, obvestila — 19.00 Radijski orkester — 19.30 Nacionalna ura: Dr. Mih. Borivoj Gjorgjevič, referent za tuberkulozo pri upravi mesta Beograda ter pri občini Beograd: Začetek pljučne tuberkuloze — 20.00 Naslop gojencev drž. učiteljske šole v Ljubljani — 21.30 Čas, poročila, spored — 22.00 Mendelssohn: Škotska simfonija. — Beograd: 20.00 Prenos iz Ljubljane — 21.00 Zvočna igra — 21.30 Narodne pesmi — 22.15 Radijski orkester. — Zagreb: 20.00 Prenos iz Ljubljane. — Berlin: 20.45 Instrumentalni sekstet — 22.30 Vokalni in orkestralni koncert Wagnerjevih skladb. — Beromünster: 20.00 Koncert orkestra in solistov. — Bratislava: 20.25 Sprehod po razstavi slovaških umetnikov. — Brestova: 19.30 Kako vladajo tretji »raj«? — 21.00 Bachove skladbe. — Brno: 21.30 Prizori iz oratorija. — Frankfurt 20.45 Za sneh in zabavo. — 23.00 Koncert zabavne in plesne glasbe. — Köln: 20.45 Sto let plesnih melodij. — Lipsko: 19.00 Koncert mandolinističnega orkestra — 20.45 Schillerjeva tragedija »Maria Stuart«. — Luxembourg: 20.05 Mednarod. koncert skladb španskega značaja — 21.00 Koncert skladb modernih španskih skladateljev. — Milan-Trst: 20.50 Godba na pihala. — Monakovo: 19.00 Vokalni in instrumentalni koncert — 20.45 Zvočna igra »Sanjavi pešec«. — Paris-Paste: 20.15 »Hernani«. — Praga: 20.40 Vokalni koncert Křizkovega zbora — 21.30 Sonate — 22.15 Plošče. — Rim 20.50 Simfonični koncert (dirigent: Rito Selvaggi). — Strasbourg: 20.45 Simfonični koncert. — Stuttgart: 20.45 Beethovnova »Missa solennis« — 22.50 Komorni orkester. — Varšava: 20.15 Prenos iz Poznanja — 21.00 Chopinove skladbe — 22.15 Koncert lahke glasbe. — Dunaj: 19.35 Zborovski koncert — 20.15 Dunajski simfoniki (Ura Edmunda Eyslerja) — 22.10 Simfonični koncert.

Nacionalna ura ob 19.30 za vse tri jugoslovanske oddaje postaje: Prenos iz Beograda. Doktor Mih. Borivoj Gjorgjevič, referent za tuberkulozo pri upravi mesta Beograda ter občini Beograd: Začetek pljučne tuberkuloze.

Narodno gledališče v Ljubljani

DRAMA.

Začetek ob 20. uri.

21. maja, torek: *Zaljubljeni ostali. Gostovanje v Celju.*

22. maja, sreda: *Bunbury.* Red A.

23. maja, četrtek: *Zaprto.*

24. maja, petek: *Zaprto.*

25. maja, sobota: *V času obiskanja.* Izven. Cene od 24 Din navzdol.

26. maja, nedelja: *Zlato tele.* Premiera. Izven.

OPERA.

Začetek ob 20. uri.

21. maja, torek: *Zemruda.* Red B.

22. maja, sreda: *Kratko življenje.* opera in balet Petruška. Premiera. Red sreda.

23. maja, četrtek: *Boccaccio.* Red četrtek.

24. maja, petek: *Zaprto.*

25. maja, sobota: *Kratko življenje in balet Petruška.*

V nedeljo 26. t. m. zvečer je v drami premiera Vombergarjeva veseloigra »Zlato tele«. Snov igre obravnava posmrtno zavarovanje, siže, ki je bil posebno aktualen pred nekaj leti, ter slika na humoren način vse zapletljaje ki so nastali povzročeni od pohlepa po posmrtnini. Delo preveva obenem motiv, ki se razvije v zdravo pesem o ljubezni do zemlje in domače grude. V igri nastopijo dame: Medvedova, M. Danilova, Gabrijelčičeva, P. Juvanova, Rakarjeva, Slavčeva in Reimerjeva, ter gg. Cesar, Gregorin, Jerman, Lipah, Plut, Drenovec, Bratina, Daneš, Potokar, Črnobori, Pianekci. Delo je zrežiral M. Skrbinšek. Premiera je izven abonmaja.

Gospodarske vesti

= Naše narodno gospodarstvo v aprilu 1935. Tekstilna industrija je, po statistiki OUZD v Ljubljani, začela padati. Tri industrije izkazujejo velike letne padce in sicer: gradnje nad zemljo — 86% delavcev ali — 25%, gradnje železnice, cest itd. (javna dela) — 74% delavcev ali — 32% (fiktiven padec radi izločitve delavcev na račun bednostnega fonda iz zavarovalne obveznosti) in gozdno-žagarska industrija — 384 delavcev ali — 6%. V sezijskem pogledu so pa vse tri imenovane industrije napredovale in sicer gradnja nad zemljo za + 1323 delavcev ali + 102%, gradnja železnice, cest itd. za + 319 delavcev ali + 25%, gozdno-žagarska industrija za + 333 delavcev ali + 6%. — Točen konjunkturi in sezijski razvoj industrij nam pove število zavarovanih delavcev v aprilu 1. 1935 (77.412) in prirast od aprila 1934 (0'05%) do marca 1. 1935 (4'59%). — Letni diferencial zaposlenosti je znašal lansko leto nekaj nad + 4000 zavarovanih delavcev. V zadnjih šestih mesecih je pa letni diferencial padel približno na ničlo, ker se se gotove skupine delavstva izločile iz zavarovalne obveznosti, n. pr. delavci na račun bednostnega fonda, gotove skupine poljedelskih delavcev itd. Izgleda, da bo v bližnji bodočnosti ostal letni diferencial zaposlenosti v bližini ničle, t. j. število članstva OUZD-a bo, ako abstrahiramo sezijsko valovanje, skoraj stacionarno. — Odstotek bolnikov je razmeroma vedno velik zlasti pri ženskah, vendar je nemerno manjši nego v prvem trimesečju 1935, ko je dosegel višino nad 3%. — Celokupna dnevna zavarovana mežla je vključ skoraj istemu staležu zavarovanega delavstva kot lansko leto za — Din 18.888'80 manjši radi padanja delavskih zaslužkov.

= Naša industrijska in obrtniška podjetja bodo na XV. Ljubljanskem velesejmu od 1. do 11. junija 1935, zopet stopila pred javnost, da pokažejo sadove svojega pridnega dela, marljive vztrajnosti in življenjske sile. Dokazali bodo, da se ravna po geslu življenja »V delu je moč«. Letošnji Ljubljanski velesejem bo revija uspehov doseženih v težkem boju za obstanek, bo praznik neumornega in neustrašenega gospodarskega dela našega človeka. Na velesejmu bodo zastopane vse glavne panoge industrijske in obrtne proizvodnje. Posebno bogate bodo razstave pohištva, tekstilnih izdelkov, preprog, usnja, čevljev, galanterijskih izdelkov, poljedelskih strojev, avtomobilov in najrazličnejših praktičnih novosti. V okviru letošnjega pomladanskega velesejma bomo imeli tudi štiri posebne razstave: gasilsko, gospodinjstvo »Žena in obrt« z veliko modno revijo, razstavo domače volne in razstavo domačih malih živali. Obiskovalci imajo 50odstotni popust na železnice. Ko kunišo vozno karto, naj zahtevajo tudi rumeno železniško izkaznico za Din 5—. Na velesejmu dobe potrdilo o obisku, nakar jim vzpna karta z železniško izkaznico velja za brezplačni povratek.

= Pogodbe o socialnem zavarovanju. V Beograd je prišla češkoslovaška delegacija, ki se bo pogajala s kraljevsko vlado glede češkoslovaško-jugoslovanske pogodbe o socialnem zavarovanju. Delegacijo vodi načelnik ministrstva za socialno politiko dr. Jan Brablec, njeni člani pa so svetnik zunanega ministrstva dr. Jaroslav Novak, svetnik ministrstva za socialno politiko dr. Viktor Hofman, svetnik ministrstva za socialno politiko dr. Jan Fischer in ravnatelj splošnega pokojninskega zavoda v Pragi dr. Josip Lipet. Pogajanja bodo trajala več dni.

= Nove tarife. S 1. junijem t. l. stopijo v veljavo nove tarife za severno-srednjeevropski-vzhodni promet potnikov, prtljage in ekspresnega blaga. S tem dnem prenehajo veljati tarife za ta promet od 1. maja 1930: vsemi dodatki in dopolnitvami.

Borzna poročila

Curih, 21. maja. Beograd 7'02, Pariz 20'38, London 15'23, Newyork 309'625, Bruselj 52'325, Milan 25'50, Madrid 42'225, Amsterdam 209'40, Berlin 124'45, Dunaj 58'—, Stockholm 78'55, Oslo 76'55, Kopenhagen 68'—, Praga 12'88, Varšava 58'225, Atene 2'93, Carigrad 2'50, Bukarešta 3'05, Helsingfors 6'72, Buenos-Aires 8'025.

Naročajte in čitajte "Glas naroda"

Poslušajte!

Vzorci popolnoma novega spomladanskega in letnega blaga za moške in ženske obleke in razne druge manufakture so pravkar izgotovljeni. Pišite še danes trgovskemu domu Sternecki, nakar jih takoj brezplačno prejmete na ogled. Cene vsemu blagu močno znižane. Izbira pa je ogromna.

TRGOVSKI DOM

Sternecki

TOVARNA PERILA IN OBLEK

Celje št. 25

Po katastrofi letala „Maksim Gorki“

Sovjetsko potniško letalo »Maksim Gorki« je postalo žrtev katastrofe. V soboto se je vračalo s svojega rednega potniškega poleta, krožilo počasi nad letališčem in se spuščalo k tlu. Bilo je že blizu tal, ko se je vanj zadelo rusko vojno lovsko letalo. Obe letali sta treščili na tla in v trenutku zgoreli. Pri tem je izgubilo življenje 48 ljudi.

Vsa Moskva žaluje za umrliimi. V ponedeljek je tisoče in tisoče ljudi počastilo njihov spomin. V 42 kovinastih žarah so bili spravljani poslednji ostanki umrlih. Razstavljene so bile žare v veliki hali centralne sovjetskih stanovskih organizacij. 42 ponesrečenec je bilo upepeljenih, žare so pa bile vzdane v steno nekdanjega samostana Device Marije. Šest trupel je bilo izročenih sorodnikom, ki so svoje pokopali v bližini samostana.

Dan pokopa je bil dan narodne žalosti v vsej Rusiji. Govorili so najznamenitejši ruski letalci, ki so vsi poudarili, da bodo laže preboleli izgubo letala, ki je bilo ponos sovjetske Rusije, da pa ne bodo nikdar preboleli izgube tolikih in tako odličnih sovjetskih pilotov. Pod ruševinami letala je namreč obležal eden najboljših sovjetskih pilotov Mihejev, ki se je odlikoval že nešteto krat, tako s poleti na severno morje in pri poletu Moskva—Peking. Mihejev je pilotiral tudi na nemško-ruski progi »Aerolufta«.

Sam Stalin je izrazil pismo svoje sožalje pokojnikom sorodnikom, pismo sta po podpisala tudi Molotov in Kalinin.

V ponedeljek se je vila po moskovskih ulicah ogromna žalna procesija, ki je romala k samostanu. Samostan, v katerega je nekoč Peter Veliki zaprl svojo sestro Tzarevno Sofijo, je danes počivališče smrtnih ostankov najbolj zaslužnih komunistov, tako tudi Stalinove druge žene Nadje Aleksijeve. V ta samostan bo sedaj vzdana plošča z imeni vseh ponesrečenec, ravno tako bodo njihova imena tudi vklesana v mramornato ploščo, ki bo vzdana v častni dvorani sovjetskega aerokluba.

Preiskava je dognala, da je katastrofo letala povzročil senior šolskih pilotov Nikolaj Pavlovič Blagin, ki je pri izvajanju loopinga zadel v krilo »Gorkega«. Lovsko letalo je v trenutku treščilo na tla, »Gorki« je pa še mirno plul po zraku, med tem ko se mu je počasi lomilo levo krilo. Letalo se je zavilo v črno meglo in nekaj časa plulo brez krila po zraku. Kmalu pa je izgubilo ravnotežje in v lahнем nagibu treščilo na tla. Moskovska »Pravda« ostro obsoja nediscipliniranost ruskega letalstva in povdarja, da je bil Blagin opozorjen, naj v bližini »Gorkega« ne polzkuša nobenih akrobacij. V intervjuu pravi pilot Rubiškin, da je slišal, kako je Blagin sprejel to naročilo in se nato izrazil proti nekemu tovarišu-pilotu: »Saj kot letalec nisem več otrok. Že 15 let letam in vem, kaj znam!« Dalje pripoveduje Rubiškin, da je za las manjkalo, da ni zagrmelo na zemljo tudi

letalo, v katerem se je vozil on s filmskim operaterjem, ki je snemal pristanek »Gorkega«. Operater je namreč v trenutku katastrofe izgubil prisotnost duha in planil proti Rubiškinu. »Če bi ga z udarcem ne omamil, bi gotovo ne pristali srečno.«

Naknadno smo še izvedeli, da je pri padcu letala bila težko ranjena še neka gledalka Katarina Nikulina.

Nova turška kultura in islam

Pred nastopom Kemal-paše ali kakor se sedaj imenuje: Kemal-Ataturk je islam prevladoval tudi v vsem duševnem življenju v Turčiji. Od kar pa je prevzel vladno energični Kemal, ki je ločil cerkev od države, je prevzela država v Turčiji tudi vodstvo duševnega življenja in si zagotovila v prvi vrsti vpliv na vzgojo mladine. Kemal in njegovi pomočniki si prizadevajo, da ustvarijo novo, narodno-turško kulturo, ki nima z islamom skoro nič več skupnega. V umetnosti in v književnosti morajo umetniki in književniki v Turčiji posnemati evropske vzore in morajo

ustvarjati dela, iz katerih naj odseva duševno življenje moderne Turčije. Nedavno je poklical Kemal k sebi turške glasbenike. »Jaz vem«, jim je rekel, »kako se trudite za napredek narodne mladine na polju lepih umetnosti. Svojemu cilju se vedno bolj bližate. Sedaj pa je prišel čas, ko moramo vso pozornost obračati na turško glasbo. Godba, kakršno moramo danes poslušati, nam nikakor ne dela časti. Mi si moramo biti o tem na jasnem. Potrebno je, da ustvarjamo glasbo, ki vendar izraža mišljenje in najbolj globoka čustva naroda, po splošnih pravilih moderne glasbe, kajli

Letalo »Maksim Gorki« je bilo največje potniško letalo, imelo je 13 luksuznih dvoran, ki so bile razdeljene v tri nadstropja. Čudo tega letala je bila tiskarna in pa velikanski zvočnik za razširjanje vesti med poletom. Letalo je tehtalo brez tovora 42.000 kg. Vozilo je s povprečno hitrostjo 160 km na uro. Imelo je osem motorjev, od teh šest v posebnih kabinah v krilih. Ves obrat na letalu je spravljala v pogon posebna električna centrala z 12.000 PS.

Moskovska vlada je sklenila, da bo takoj začela graditi tri nova letala istega tipa, kakor je bil »Maksim Gorki«. Prvo letalo se bo imenovalo »Ljening«, drugo »Stalin«, tretje pa »Gorki«.

samo tako lahko dvignemo turško narodno glasbo na višjo stopinjo, da si zagotovimo tudi v glasbenem svetu svoj prostor in svoje mesto. Upam, da bo to uvidel tudi minister za pravstvo in da ga bo narod v teh njegovih prizadevanjih podpiral.

Prva posledica tega Kemalovega govora je bila, da so staro orientalsko glasbo odstavili z radio-programov v Ankari in v Carigradu. Turki upajo, da ne bo dolgo trajalo, ko bodo imeli svojo narodno glasbo. Za evropske godbenike in umetnike se odpira v tem oziru v Turčiji novo polje dela, ker hočejo Turki na glasbenih višjih Solah v Ankari in v Carigradu zaposlovati evropske učne moči, dokler ne bo dovolj domačega naraščanja. Seveda bosta morala delati propagando za novo turško glasbo tudi radio in kino.

Časopisje v sovjetski Rusiji

Nedavno so priredili v sovjetski Rusiji dan lista. Tega dne je tudi vlada objavila nekaj podatkov o časopisju v sovjetski Rusiji.

Vlada razpolaga z 11.400 časopisi, ki so jih poslužuje za svojo politično propagando. Ti listi so izhajali v 36 in pol milijona izvodih. Poleg tega političnega časopisja izhaja v Rusiji še 1900 revij, ki imajo skupno po 610 milijonov strani. Kujige pa, ki jih izdaja vlada, se tiskajo v 104 jezikih, kolikor jih govore v prostrani Rusiji.

Čitajte in razširjajte
»Glas naroda«!

Zadnje slovo poljske vojske od svojega maršala. Na mokotowkem polju se je poljski narod poslovil od svojega narodnega heroja. Na istem mestu, kjer je še pred kratkim maršal Pilsudski osebno pregledoval poljsko armado, leži na topovski lafeti njegovo truplo, pred katerim so defilirale vse enice poljske armade z generaliteto na čelu.

Emil Vachek:

Kri ne kliče po maščevanju...

Dosedanja vsebi. Nenadno na celnem trepetejo radi grozot, ki so jih uganjali nad Slovani med vojno. Bivši kadet Bernard Astenburg je dal postreliti brez vsake sodbice celo družino. Gnusno početje zaživi v vsej strahoti pred nami, hkratu pa gnoloba avstro-ogrske vojaške justice, ki je dejanje spretno »zabrisala«.

»Ne, ne,« je zajecjal Bernard.

Cepprav to ni zvenelo nikakor prepričevalno, so Sabini vendar začarele oči. »Bernard, ne slutiš, kako sem za to hvaležna,« je rekla tiho in iskreno. »Kadar koli je bila tukaj nevihta, sem morala, ne vem zakaj, misliti na to, kako se tam ubijajo. Včasih sem te videla, kako letiš reže se in sekaš ljudi. Imela sem v grlu mučen občutek, kakor da hoče lastna kri brizgniti iz mene. Zdaj si mi odvzel to breme.«

Bernard je molčal. Čutila je njegovo nezadovoljnost in dostavila: »Bernard, nikar ne misli, da sem neumna. Ampak naj ubijajo drugi in ne ti. Mene in sebe obvari tega. Ali pa morda misliš, da sem ne-spametna, ker sem takega naziranja?«

»Kar govoriš, je lepo,« je odgovoril Bernard, nekoliko jezen. »Neumnost! Najlepšemu junaku Dostojevskega so rekli ljudje idiot. Toda, Sabina, pomisli, skoraj vsi so mu tako pravili in po tem so tudi z njim ravnali.«

Nenadno se je proti svoji volji vračal k sliki, ki jo je pravkar Sabina narisala, izgubil nit in umolknil.

»Na kaj misliš?« ga je vprašala vznemirjena Sabina.

Bernard je dvignil glavo. V mislih mu je bil ne-

pozabni prizor njegovega ognjenega krsta. Ležali so, tresoč se od mraza in strahu, v blatnih leham gališke zemlje in pred njimi je bil redek gozd, brezov seveda (z njegovimi vojnimi spomini bodo zmerom združene slike šopkov tenkih brezovih debel; in na drugi strani od solnčnega žara zapaljene alpske skale), in v njem so prasketale ruske strojnice. Ali je poveljstvo pozabilo nanje? Naj bo tako ali tako, ležali so tu že celo uro in videli, kako jih počasi pobijajo. Vsak si je želel, da bi se že nekaj zgodilo. Ko je prišlo slednjič povelje za napad na tisti gozdič, so bili zadovoljni menda celo strahopetci. Astenburg je planil na čelu svoje verige. Poskakovali so in padali, nekateri, ker so bili ranjeni, drugi, da bi se skrili za trenutek pred ognjem; slednjič so jasno zagledali ruski jarek na kraju gozdiča.

Bil je prav plitev, Rusi, ki so stali v njem, so bili vidni do pasu. Proti Bernardu je stal dolgin in kakor blazen mahal okrog sebe z dolgim in vitkim mečem oblike račjega jezika. Sem in tja, sem in tja, kakor nihalo, čeprav ni mogel nikogar doseči, zakaj sovražniki so bili še predalet za boj na nož.

Osel, zakaj rajši ne strelja, je pomislil Bernard. V tem je desetin Wurmbrand, ki je krevsal zraven njega, kakor da bi čital njegove misli, ustrelil na tistega dolgina in ga zadel. Ta človek se je že grdil, ko je planil Astenburg z dvema hrtoškima skokoma k njemu. Navzlic temu mu je še razklal lobanjo. In potem je mahal okrog sebe s sabljo in zdaj je bil on kakor blazen, prav za prav je bil res blazen. Zavedel se je šele, ko ga je nekdo stresel.

To je bil zasopljivi Wurmbrand.

»Gospod kadet seka po brezah,« je rekel spoštljivo, dasi se mu je v očnih kotičkih posmehoval. »Rusi so jo že pobrali.« Bernard se je ozrl okrog sebe. Za njim je še hropel Rus, a pred seboj je imel ranjeno belo debelce breze in v svojo sramoto je videl, da je res sekal s sabljo po drevesu.

V tem strelskem jarku so po ukazu ostali in zvečer je v njem pisal domov poročilo o svojem ognjenem krstu. Podrobno je popisal vse, zamočal pa je prigodo z Rusom, ki mu je razklal lobanjo, ko je bil že ustreljen. Tako je bilo in je moralo biti res. Kaj je mogla vedeti Sabina o tem? Vojna — tako čudna reč! Vojaki so streljali, ker so bili radovedni, kako letajo ostre krogle. Vojaki so se tako bali, da so streljali celo v sence; menda bi bili streljali tudi na lastni dih. In morda prav zato, ker so se tako bali, so postali sirovi. Cele dneve ni bilo mogoče opaziti sovražnika in vendar so se ljudje pobijali. Cele dneve se je nekaj godilo, česar ni nihče razumel, premikanje sem in tja, premikanje naprej in nazaj, premikanje v prazno. In ljudje so se pri tem pobijali in tisti, ki so ostali, so bili lačni in ušivi. To ni bila snov za pogovor z ženo.

Toda Sabina je ponavljala s svojo kvakersko trdovratnostjo: »Povej, kaj misliš!« Videl je, da se mora spustiti v spor. »Mislim si, Sabina, dokler ne bomo teh misli res vsi, do poslednjega udeleženca, da bo vojna trajala. To je razlog, zakaj je življenje edina veriga vojskovanja. Zadostovalo bi, da bi en sam človek ne hotel biti teh misli, in milijoni ljudi se bodo morili med seboj. To je blazno, toda nezogibno. En sam človek ima v roki milijone življenj in vsaj ta eden bi se našel zmerom celo med angeli. Tem prej se najde med ljudmi.«

»Mislim, da imaš prav,« je rekla vdano Sabina. »Toda bila bi bolj zadovoljna, če bi vedela, da se ti tega ne udeležiš niti v bodočnosti.«

»Ali bi ti to hotela tudi za to ceno, da bi Rusi zmagali? Pa bi sem prišli in vladali bi nam car.«

»Ne, ne,« se je upirala Sabina z obupnim poudarkom. »Sem dobra Nemka in nočem, da bi mi izgubili vojno. Toda zmerom hočem gledati na tvoje roke z istim občutkom kakor prej. Ne sme biti na njih krvi, Bernard; kri je firnež, ki se nikoli ne zmiže.«